

ლიტერატურული გაზეთი

№10 (314) 27 მაისი - 9 ივნისი 2022

ბამოლის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 80 თეთრი

რეზო გეთიაშვილი

ნეიტრალური ზონა

არმოვიდა დღემდე ერთი სიტყვა მგონია. საკმარისია, გავიფიქრო და „არმოვიდა, არმოვიდა, არმოვიდა“ — შეტევა მეწყება. რითაც არ უნდა გავრძელდეს, თითქოს ყველაფერი უკვე იყო. თითქოს კი არა, აქეთ-იქით ვიყურები, რომ როგორმე რამე ისეთი მოხდეს, რაც არ ყოფილა და სულ ტყუილად: ზუსტად ის ხდება, რაც ვითომ უკვე იყო.

ამ ამბავს თხუთმეტი წუთი დასჭირდა. რატომ არმოვიდა? სად იქნება? ახლა რა ვქნა? ამეებზე ვერ გადავდიოდი. კონცენტრირებას საათის გრძელ ისარზე ვცდილობდი, ყოველ დახედვაზე დროის ცვლილება რომ არ შემემჩნია და ხურდად წამმზომს ვაყოლებდი.

— არმოვიდა!

ნაკლებად აინტერესებდათ, მაგრამ რასაც ვფიქრობდი, ის ვთქვი. ახლალა შევამჩნიე, რომ მანქანა არც კი ჩაუქრიათ. მეტს აღარ დაიცდიდნენ. მიზეზი ჰქონდათ, ქალაქი ეცემოდა, გავრბოდით.

— დავრჩები.

— დარწმუნებული ხარ?

ამასობაში ამ „დავრჩები“ თავში კორიანტელი დამიყენა და მონახაზებიც გამოჩნდა:

— ვიცი, სადაც უნდა მოვძებნო.

დამკვირვებლის პროგნოზმა არ დააყოვნა:

— ამ ქალაქს ნახევარი დღის ისტორია დარჩა, ვეღარ გამოაღწევთ.

ჩანთა დამიმძიმდა. შეიძლება მძიმეც იყო. ფულს ათასნაირი ნივთები დავაყარე და ბოლოს სარას ფოტოპარატი დავადე. თან ამდენ ხანს მხარზე მეკიდა.

კარი გამოვხსენი და შევაგდე:

— თბილისში გამოგართმევთ.

წავიდნენ. უკან მიმავალ გზას გავეხედე.

II-III

ნინო მშვიდლობაძე

ავტოპორტრეტი მკათათვის ანის

რა მინდოდა და —

ფრენა.

სანამდე უნდა მექაჩებოდეს დედამინა ქვემოთ, სულს რომ სხეული არ ამძიმებდეს, რალა მიჭირდა...

დამძიმებულმა როგორ იფრინოს???

ჰოდა, დავდივარ კი არადა,

უფრო ვლასლასებ,

რადგან ფრენა მსურს და

სიარულს მაიძულებენ...

მძიმეა ჩემი ტკივილებით სავსე სხეული,

იმგვარად მძიმე,

ვლასლასებ-მეთქი,

როგორც ზემოთ ვთქვი.

არადა, ფრენა რარიად მსურდა...

სხეულს კი, კილოგრამებზე მეტად,

თურმე ტკივილი უფრო ამძიმებს...

და თანდათან, რაც მძიმდება ხორცი,

სული მსუბუქი ხდება — მით უფრო...

ჰო, ტკივილები სულს ამსუბუქებს...

მე ფრენა მსურდა...

დავლასლასებ კია მინაზე

ტკივილებით მძიმე სხეულით

და ტკივილებით მსუბუქი სულით...

IV-V

გიორგი ბალახაშვილი

სურვილი

ერთხელაც იფიქრებ, ყველაფერს გაეცალო, მათ შორის: სიკვდილს და სურვილსაც, გახდე ერთადერთი გმირი, გარეწარიც და არქიპელაგი იხილო — კურილის.

არადა, სურვილებს ვერსად გაეცევი,

ვერც წყლით ჩამოიბან, მომენდე,

ნუ დარდობ, ქვეყანა ისეც დაიქცევა,

მშვიდობით, ზავებით, ომებით,

მერწმუნე, სურვილებს მზითაც ვერ ამოწავ,

მზესაც აქვს ერთი ახირება,

აენთოს უმსგავსოდ უმზეო ტაროსში,

გადაწვას ქვესკნელის სამხილები,

ხოლო სურვილები რჩება სურვილადვე,

ზოგჯერ ვარსკვლავებიც ფუჭად ანათებენ,

მოაქვს მოკითხვები წერილს გულითადი,

არცთუ იშვიათად მოაქვს ანათემაც.

არის სასურველი ღმერთთან შერკინებაც,

ხშირად გესიზმრება როცა იაკობი,

ემშაკს აბარია საქმე — ზეგინდელი,

ზოგჯერ ვარსკვლავებიც ფუჭად ციაგობენ

და მერე გინდება ღამეს გაეცალო,

მათ შორის: სიკვდილს და სურვილსაც,

გახდე ერთადერთი გმირი, გარეწარიც

და არქიპელაგი იხილო — კურილის.

VIII

დემეტრი ნიკლაური

ისეს პერცხლი

1.

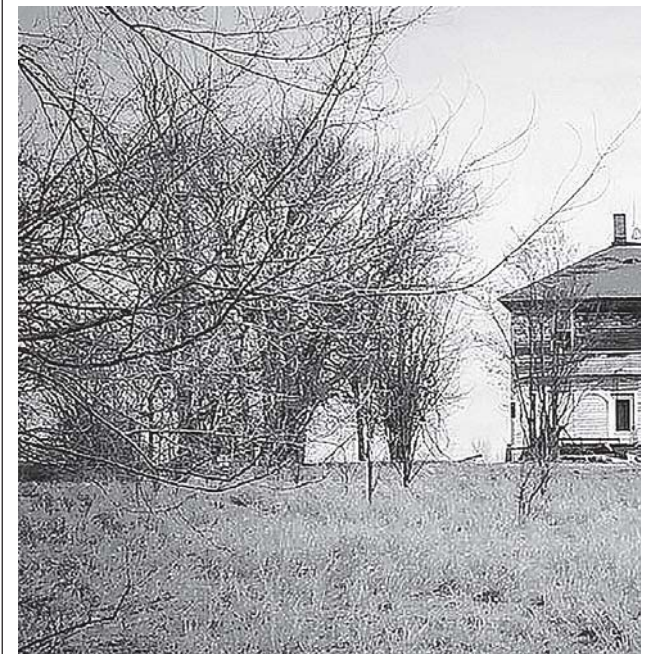
ისეს ვაჟი, იასონი, პირქუშად დუმდა, რადგანაც მას გაცილებით მნიშვნელოვანი და საპასუხისმგებლო საქმე გასჩენოდა, წუთისოფლის ამაო ხმაურს რომ არ აჰყოლოდა. გამთენიისას მამა გარდაცვლილი დახვდა რკინის საწოლში, ოდნავ შეხებაზეც რომ ჭრიალებდა, გარეთ კი მარტის გიჟმაჟი ამინდი იდგა, ჩვეული ხმაურით თვალუწვდენელ სივრცეზე რომ განვრცობილიყო.

ძვირი ჯდებოდა წუთისოფელში დაკრძალვა, რამეთუ ცოცხლებს სჭირდებოდათ ბევრი ფული. ისეს ვაჟი კი, იასონი, დანაზოგებით ცხოვრობდა, თუმცა ხარჯს როგორ მოერიდებოდა, მთელი სოფელიც რომ მოსდგომოდა. ეს დასახლება იმდენად მცირერიცხოვანი იყო, ასეთი რამ იშვიათად ხდებოდა. პირველად მეზობელ ქალს შეატყობინა, ქვრივი რომ გახლდათ და ოჯახის კეთილმოსურნედ ითვლებოდა. მან პარმალიდან გამოხედა შემალღებულ ბორცვზე მდგარ სახლს და ტახტზე დასვენებული ისე წარმოიდგინა, რომელსაც მთელი ცხოვრება იცნობდა. ეს ბორცვიც ნემსს ჰგავდა და ქარი ფერგადასულ ბალახს დაშაშრული ქოჩორივით ატოკებდა.

შებინდებისას მდინარის გასწვრივ ზონარივით განელილ, წვრილ გზაზე ზოგან ლამპიონები აინთო. აქედან ქარის ქროლვა ნათურების ტორტმანით აღიქმებოდა, აქეთ-იქით ხეთქებით მოქანავე სინათლის ციმციმით, თითქოს ჩრდილიდან დასხლტომას ლამობსო. ასე რიყრაყამდე გაგრძელდებოდა, რათა საბოლოოდ ჩაშლილიყო განთიადის მკაფიო და ყოვლისმომცველ სინათლეში. სადღაც შორს დროდარო ელავდა, გეგონება ფილმის გადაღება მიმდინარეობსო, ხოლო ჭეჭა-ქუხილი დამდგმელი რეჟისორის უკანასკნელ მოწოდებად გაისმოდა — გოლიათებო, დაგვტოვეთ! — რომ მერე ნაკლები რიხით განეგრძო — თქვენ კი, ჯუჯებო, გამწკრივდით!

სწორედაც რომ ასე იყო — გოლიათები ტოვებდნენ ამ ქვეყანას ჯუჯათა საზიგოდ. ისეც მათ მოდგმას ეკუთვნოდა. მისთვის ადრე დასრულდა ბავშვობა, როცა ყოველი დილა მშვენიერების უწყინარ ფრაგმენტს ჰგავს. მას დიდი მომავალი ჰქონდა წესით. საქმიან ხალხს უმეტესად უსმენდა. თუ ვინმეს ფუქსავატობისთვის ტუქსავდნენ, მაშინაც მბრძანებლურ იერს ინარჩუნებდა. ერთხანს შეძლებულ ვაჭრებს დაუახლოვდა, რომელთა საქმეც კურსის ცვლილებას მოეშთო და თავისი თვალთ ნახა მდიდართა გაკოტრება და გაპარტახება, რომლებიც ისეთ უბადრუკ მდგომარეობაში ცვიოდნენ, გემი რომ შერჩება მეჩეჩს და რაც უფრო დიდრონია, მით უფრო სავალალო მდგომარეობაში აღმოჩნდება ხოლმე.

VI-VII

დასაწყისი პირველ გვერდზე

***

სახლიდან, მერე ცხოვრებიდან, წარსულ-
 დან, ზოგი მიყვარდა, ზოგი — არა; ზოგი
 მძულდა კიდევ, მაგრამ ვხტებოდი და ვხ-
 ტებოდი.

ავტობუსები ჩახერგილ გზამდე მიდი-
 დნენ და ცარიელს უკან მოვდევდით. ჩან-
 თის გამო პრესცენტრში დაბრუნება გვინე-
 ვდა, იქიდან კი ბავშვის წამოსაყვანად უნდა
 გავქცეულიყავით. თავი გამოძვლებული მა-
 ნქანად მექცა. თითქოს დროში ვეტეოდით,
 მაგრამ თუ გავიყოფოდით, რისკებს კიდევ
 უფრო შევამცირებდით. ყველა გათვლა ამ-
 ას აჩვენებდა. სარა ავტობუსს გააჟვებოდა,
 ბავშვს წამოიყვანდა და უკანა გაზასაც გაი-
 ნახევრებდა. ჩემი გზა უფრო გრძელი
 იყო, მაგრამ ჩანთის წამოღებას და მისიამი
 მისვლას ჩქარი სიარულითაც ვასწრებდი.
 ჩამტვრეული მუხლის მიუხედავად, სირბი-
 ლიც შემეძლო.

არ შევთანხმებულვარ. მთელი ეს გეგ-
 მა სხვა-სხვა პირობით მივაყარე, მძლოვს გარე-

სახლიდან, მერე ცხოვრებიდან, წარსულ-
 დან, ზოგი მიყვარდა, ზოგი — არა; ზოგი
 მძულდა კიდევ, მაგრამ ვხტებოდი და ვხ-
 ტებოდი.

ავტობუსები ჩახერგილ გზამდე მიდი-
 დნენ და ცარიელს უკან მოვდევდით. ჩან-
 თის გამო პრესცენტრში დაბრუნება გვინე-
 ვდა, იქიდან კი ბავშვის წამოსაყვანად უნდა
 გავქცეულიყავით. თავი გამოძვლებული მა-
 ნქანად მექცა. თითქოს დროში ვეტეოდით,
 მაგრამ თუ გავიყოფოდით, რისკებს კიდევ
 უფრო შევამცირებდით. ყველა გათვლა ამ-
 ას აჩვენებდა. სარა ავტობუსს გააჟვებოდა,
 ბავშვს წამოიყვანდა და უკანა გაზასაც გაი-
 ნახევრებდა. ჩემი გზა უფრო გრძელი
 იყო, მაგრამ ჩანთის წამოღებას და მისიამი
 მისვლას ჩქარი სიარულითაც ვასწრებდი.
 ჩამტვრეული მუხლის მიუხედავად, სირბი-
 ლიც შემეძლო.

არ შევთანხმებულვარ. მთელი ეს გეგ-
 მა სხვა-სხვა პირობით მივაყარე, მძლოვს გარე-

სახლიდან, მერე ცხოვრებიდან, წარსულ-
 დან, ზოგი მიყვარდა, ზოგი — არა; ზოგი
 მძულდა კიდევ, მაგრამ ვხტებოდი და ვხ-
 ტებოდი.

ავტობუსები ჩახერგილ გზამდე მიდი-
 დნენ და ცარიელს უკან მოვდევდით. ჩან-
 თის გამო პრესცენტრში დაბრუნება გვინე-
 ვდა, იქიდან კი ბავშვის წამოსაყვანად უნდა
 გავქცეულიყავით. თავი გამოძვლებული მა-
 ნქანად მექცა. თითქოს დროში ვეტეოდით,
 მაგრამ თუ გავიყოფოდით, რისკებს კიდევ
 უფრო შევამცირებდით. ყველა გათვლა ამ-
 ას აჩვენებდა. სარა ავტობუსს გააჟვებოდა,
 ბავშვს წამოიყვანდა და უკანა გაზასაც გაი-
 ნახევრებდა. ჩემი გზა უფრო გრძელი
 იყო, მაგრამ ჩანთის წამოღებას და მისიამი
 მისვლას ჩქარი სიარულითაც ვასწრებდი.
 ჩამტვრეული მუხლის მიუხედავად, სირბი-
 ლიც შემეძლო.

არ შევთანხმებულვარ. მთელი ეს გეგ-
 მა სხვა-სხვა პირობით მივაყარე, მძლოვს გარე-

სახლიდან, მერე ცხოვრებიდან, წარსულ-
 დან, ზოგი მიყვარდა, ზოგი — არა; ზოგი
 მძულდა კიდევ, მაგრამ ვხტებოდი და ვხ-
 ტებოდი.

ავტობუსები ჩახერგილ გზამდე მიდი-
 დნენ და ცარიელს უკან მოვდევდით. ჩან-
 თის გამო პრესცენტრში დაბრუნება გვინე-
 ვდა, იქიდან კი ბავშვის წამოსაყვანად უნდა
 გავქცეულიყავით. თავი გამოძვლებული მა-
 ნქანად მექცა. თითქოს დროში ვეტეოდით,
 მაგრამ თუ გავიყოფოდით, რისკებს კიდევ
 უფრო შევამცირებდით. ყველა გათვლა ამ-
 ას აჩვენებდა. სარა ავტობუსს გააჟვებოდა,
 ბავშვს წამოიყვანდა და უკანა გაზასაც გაი-
 ნახევრებდა. ჩემი გზა უფრო გრძელი
 იყო, მაგრამ ჩანთის წამოღებას და მისიამი
 მისვლას ჩქარი სიარულითაც ვასწრებდი.
 ჩამტვრეული მუხლის მიუხედავად, სირბი-
 ლიც შემეძლო.

არ შევთანხმებულვარ. მთელი ეს გეგ-
 მა სხვა-სხვა პირობით მივაყარე, მძლოვს გარე-

რეზო გეთიაშვილი
**ნეიტრალური
 ზონა**

რეზო ვთხოვე და გავიქციე. მერე გავჩერდი
 და მომიჩვენა, რომ ავტობუსიდან გაკვირ-
 ვებულს მიყურებდა. გულში გამკრა, რომ
 შეცდომა დაუშვი და ერთმანეთს ველარ
 ვნახავდით.

გზაში მუხლი ამომივარდა და ამან შემე-
 ფერხა, თორემ უფრო ადრეც ვიქნებოდი.
 დამკვირვებელი მანქანაში დამხვდა. მით-
 ხრა, რომ ქალაქის ნაწილზე კონტროლი
 დაიკარგა, რომ ნელ-ნელა ცენტრისკენ
 მოიწვევდნენ და შეიძლება, მალე გასასვლე-
 ლებიც დაეკეტათ.

არ ჩავჯექი. თხოუმეტი ნუთი გავიდა.
 შანსი აღარ იყო, არმოვიდოდა. დავრჩი.

დანაშაულს ვგრძნობდი. სარა და დანა-
 შაულის შეგრძნება განუყოფელია. ამაზე
 ბოროტი აზრებიც კი მიჩნდება. მაგრამ
 როცა უკან მიმავალ გზას გავხედე, ყველა-
 ფერი მოწესრიგდა: სხვა გზა მე არ მქონდა.
 ფილტვებთან სიტბო ვიგრძენი. ეს სიტბო
 უკვე პანიკისგან მიცავდა.

იყო ერთი ადგილი, სადაც ერთმანეთს
 წინასწარი შეთანხმების გარეშეც ვიპოვი-
 დით, ჩვენი მოხუცის საოჯახო სასტუმრო.
 უკვე ზუსტად ვიცოდი, რომ სარა ფრონტ-
 ის ხაზს იქით დარჩა და ამიტომ არმოვიდა.
 გასაძრომ-გამოსაძრომები აუცილე-
 ბლად იქნებოდა, მაგრამ გზები და მათი
 დამახსოვრება ჩემი საქმე არაა. ფრონტს-
 აც ვერ იტყვი, რამდენიმე ელიტარული
 ბატალიონი იბრძოდა, გაქცევის შანსს ტო-
 ვებდა.

კიდევ ერთი ვარიანტი: შეიძლება, სარა
 ბავშვთან ერთად მთებისკენ წავიდა. ბავშ-
 ვის ფაქტორი ამ ვერსიას დამაჯერებელს
 ხდიდა. მუხლი მეორედ ამომივარდა, გული
 შემიღონდა და დავჯექი. მერე ყველა შეს-
 ვენებლად ოც მეტრში ვქოზინებდით და ელ-
 ენთა გასკდომამდე მწვინოდა. მერე გადამი-
 არა და თითქმის აღარც გავჩერებულვარ.
 ერთი მანქანა, სანინალამდეგო მზრიდან,
 გამცდა, გაჩერდა და მისიგნალებდა. ყურ-

ადლება არ მივაქციე, ზედმეტი დახმარება
 იმასაც ლუპავდა და ჩვეიც.
 უკვე ყურში ისროდნენ.
 მარტივი სტრატეგია შევარჩიე — არა-
 ნაირი დაცვა, მომენტის შერჩევა, ჩვენები,
 ისინი, შემოვლა და გადაპარვა, თუ გამიმარ-
 თოლა, გადავალ.

***

გადავვიდი.
 ახლა უკვე უკან ისროდნენ, ოღონდ ისევ
 — ყურში.
 ვარაუდი გამართლდა. სარა სახლში
 დამხვდა.
 — ბავშვი სად არის?
 — ავტობუსს გავაყოლე ბებიასთან ერ-
 თად.
 — შენ რატომ არ გაჰყავი?
 — შენ?
 კითხვა შემომიტრიალა. რა უნდა გვე-
 თქვა — მე ვითომ სარა არ მივატოვე, სარ-

ახლა მოგვეცვივდოდნენ და ამავე პო-
 ზაში დავგვოცავდნენ. იმედი მქონდა, რომ
 სულ ეს იყო გადასატანი, ვინეკი და დრო
 წვეთების სრილით გამყავდა, მხარზე, სა-
 დაც სარას თავი მედო და ტიროდა და ფე-
 რზე, ცალ მხარეს, სადაც ოფლი გამდიო-
 რდა.

გარეთ მოკლემოკლედ ისროდნენ. ეტ-
 ყობა, სახლებს ასუფთავებდნენ.
 დიდი დრო გავიდა.
 ნერვიული გადავლდა დაგვეწყო.
 სარამ გადაწყვიტა, რომ გული ერეოდა
 და აუცილებლად შაერზე უნდა გასულიყო.
 ფანჯარასთან მივიყვანე.
 ბოლოს მაინც დააღვივდა გავედით.
 ჩვენი მოხუცი ქმკართან იწვა. ხის პა-
 ტარა, ამობრუნებული სკამი ფეხქვეშ ისე
 უხერხულად შერჩენოდა, რომ მივხვდი,
 სული გასროლისთანავე, ერთ ნაშში, დალ-
 ია. თოფი შორს გადავარდნილიყო. ან უფ-
 რო, თვითონ მოხუცი გადმოეგო ტყვიას.
 AKM ესროლეს-მეთქი, ესეც კი გავიფიქ-
 რე. ჩემი პანიკა ასეთია. მისგან ვერც გუშინ
 და ვერც დღეს ვერაფერი დამიკავდა, რა
 გადახტომა და ქვის ზინი, რა სისულელეა.
 სარას პანიკა უფრო ხმაურიანი აღმო-
 ჩნდა, ჩაიმუხლა და გინებით მოთქვამდა.
 ფუნქცია დაეკარგე.
 საეჭვო იყო, რომ რაღაც გარემოებაში
 რაღაც ფუნქცია კიდევ დამკისრებოდა და
 ბრაზით ტუჩებს ვიჭამდი. მერე იდეა მომი-
 ვიდა.
 თოფი ავიღე და ხშიტით, ზევიდან ქე-
 ვით მოვიქნიე. საყვარლად აჭრილი თმის
 ლამაზ საზღვარზე ვერტიკალურად, მაგრ-
 ად მოხვდა.
 გაითიშა.
 გვამი ზემოდან გადავანვიწიე, მინაზე
 დავჯექი და თავი ჩავლუნე.
 ვთვალთვალე. მკვდარს ჰგავდა
 ზემოდან ნამდვილი მკვდარი ეწვინა,
 მთელი თავისი სისხლებით და უბედურე-
 ბით. ტკივილის მემინოდა. ვფიქრობდი, რომ
 თავს არავითარ შემთხვევაში არ ავწევდი.
 ვფიქრობდი, რომ სვირის გულისთვის მო-
 მკლავდნენ.
 ვფიქრობდი, რომ სვირის გულისთვის
 არ მომკლავდნენ.
 თავსაც ვერ ვიკლავდი.
 თავი არ ამინევია.

***

— რა ჯანდაბაა?
 საზღვარი — პორტი, აეროპორტი —
 ვერ გავარკვიე. ხალხის გადაღლილი სახე-
 ები. დაძაბულობის ეპიცენტრი — მაგიდა-
 სთან მჯდომი ინდუსი და კონსულის ან რა-
 ლაც ამდგვარის როლში წარმოვიდგინე.
 სიზმრიდან ორი-სამი წლის ცისფერ-
 თვალეა გოგო დამამახსოვრდა.
 ჩემ გვერდით — დაბალი კაცი. გადა-
 ვწყვიტე, მისთვის მეკითხა:
 — სად ვართ?
 პირდაპირ საქმეზე გადავიდა:
 — ჩაფლავდი. ეს ცუდია. ბოლომდე
 ვერ გამოგაძვრენ. დანარჩენი, რაღაც უნ-
 და ვილწონო.
 ვერ გავიგე.
 — ადვოკატი, — რბილი ხელი შემომა-
 ჩეჩა.
 — რა ადვოკატი?
 ფოტოსურათი მაჩვენა. იგივე ცისფერ-
 თვალეა პატარა გოგო იყო. ამან იმედი
 მომცა, ისევ ცუდ სიზმარში ვარ-მეთქი.
 სურათი სახეზე ამაფარა.
 მივხვდი. შემეცვიდა.
 ძლივს ამოვლერღე:
 — ეს ბავშვი არ არსებობს.
 და მაშინვე ვინანე.
 — შენი მიზეზით! — ადვოკატმა საქა-
 ლაღდინიდან ბეჭდიანი ფურცელი ამოაძრო:
 „აღსარება“.
 სხვათა შორის, ერთადერთი დანაშაუ-
 ლი, რომელიც აღიარეო.
 ეს აღსარება ნამდვილად მაქვს ნათქვა-
 მი, ამისკენ ბავშვის მკვლელობამ მიბიძგა,
 სარას მუცელში. განზრახ მკვლელობააო
 — ადვოკატმა. ტირილი მომიხდა.
 ჩემი ფიქრები იცოდნენ — მკვდრები არ
 ტირიანო. მანამდეც მივხვდი — მკვდრები
 ვიყავით.
 — ბევრი დაიხოცა?
 — იმდენი არა, რამდენიც წინაზე. ხალხ-
 მა გამოსვლა მოასწრო. ბიჭებმაც ბოლომ-
 დე იბრძოლეს, ცოტამ, მაგრამ მაინც.
 წინაზე, გაგრძედა, ხალხს ჯარი გაეპარა,
 გაუფრთხილებლად. დანარჩენი, იგივე სე-
 ენარი იყო. არასდროს გააფორმეთ ხელმ-

ეკრულება ემშაკთან, თუ მისი გამოჭერა არ გინდათ. დაგვეჯერება — ყველაზე მწარე გამოცდილება ჩვენ გვაქვს: 24.07.1783; 7.05.1920; 3.09.1992; 27.09.1993... ხელშეკრულების გაფორმების დროს რუსეთის ერთადერთი მოტივაცია გაცურებაა. პირველ ზავზე, გაგრაში, მშვიდობიანი ადამიანები ქუჩებში შეაგროვებს და დახოცეს. ერთი იქაური სოხუმში გავიცანი, ცოლი მომიკლეს, ორი შვილი ნაიყვანეს და მათზე არაფერი ვიცო. რალაც არქივი იყო, მკვდრების სია. ორივეს სახელი ვიპოვეთ ამ სიაში, მაგრამ არ ვუთხარი. ომი მინდა და იარაღს არ მაძლევდნენ.

— უკან რატომ დაბრუნდი? — მაგრძნობინა, რომ საქორაო დრო არ მქონდა, — ამას ყველა გაგიგებდა.

— სარა არ მოვიდა.

„არმოვიდა, არმოვიდა, არმოვიდა“ ჩამერთო.

გაიცინა:
— მართლა გგონია, რომ ეგ გიშველის? ვერ მიხვდები. არადა, თითქოს აქ ადრეც ვიყავი და მაშინაც ზუსტად ეს კითხვა დამისვეს.
— რას ვერ მიხვდი? შენ გგონია, რომ აქ, ახლა, მაგ შენს სულელურ თავგანწირვას რამე ფასი აქვს? როცა მართლა რამე უნდა გეღონა, მაშინ ბუბებს ითვლიდი.
— ცოცხალია?
— სარა? დაივიწყე.
სარა ცოცხალია!
დარბაზი შესამჩნევად განათდა და სიტუაცია ასატანი გახდა.
საყვარელი ადამიანები ყველას ჰყავს-მეთქი, გადავწყვიტე, გავშინაურდი და მოსაცდელში გავიარ-გამოვიარე. ადვოკატ-საც გული მოუღება:
— რაც იქნება, იქნება. მოდი, ეს დრო უფრო ადამიანურად გავატაროთ. გარეთ პატარა ბარია, ლუდით გაგიმასპინძლდები.
ბარში დავსხედით. ლუდი არ ვარგოდა.
— ხალხი მოაწყდა და ფასები გაასამაგეს, — ნუნუნებდა, — თუმცა, შენს მეგობრებს ფული შეკვრებით აქვთ ნამოღებული.
— დამკვირვებელი მოკვდა?
— ომი. და მეტი არავისი ნახვა არ გინდა?

ბარი სასიამოვნოდ ფუსფუსებდა. ლუდი უგემური იყო. გავბრაზდი კიდევ, რას გვასმევენ-მეთქი. უცებ, საიდანაც, კარგად შექიფებული ჩვენი მოხუცი მოვარდა, პირდაპირი მნიშვნელობით:
— წარმოუდგენელი რამ ხდება, სარა ცოცხალია. იცი, ეს რას ნიშნავს? გამომყვი!
უკანა გასასვლელიდან ლამაზად განყობილი ოფისში შემიყვანა და ხელისგული მეტალის ფირფიტას დაადო. კომპიუტერის ეკრანზე — ადამიანების სახეები, ბოლოს სარას თვალები, ნაცრისფერი სვეტი, ქვეშ — ორი სხვადასხვა ფერის ინდიკატორი, და მწვანე აციმციმდა.
— ხედავ? ჩვენ ეს მოვახერხეთ... შენ მოახერხე.
„აი, თუ არ მიშველის“ — ისევ ხავს ჩაეებლაუჭე და ადვოკატს ნიშნისმოგებით გაცხედე.

თვალის ჩაკვრით მიპასუხა, მაგრძნობინა, რომ მაინც გამოჭერილი ვყავდი.
ჩვენს მოხუცს აქაურობა უკვე კარგად აეთვისებინა. ჩავთვალე, რომ ეს ლოგიკური იყო, რადგან ჩემზე რამდენიმე საათით ადრე მოკვდა. მოუბოდიშე, მისი სხეული რომ გამოვიყენე და სარას გარდამდგომი გადავაფარე — არ მინდოდა, რომ ცოცხალი ენახათ-მეთქი. თავისი მოყვა.
თურმე შუალამემდე ქუჩაში მძიმე ტექნიკა დარბოდა. ქვეითები ჯერ ქაოსურად ირეოდნენ, მერე კი ორგანიზებული წმენდა დაიწეს. უკვე თენდებოდა. გზაჯვარედინებზე ნაწილდებოდნენ. სათითაო სახლს ჩხრეკდნენ. თავიდანვე სროლა ატყდა. ან-იოკებულ ქალი ქუჩაში გამოიყვანეს და დახვრიტეს. ვიცნობდი, უმცროსკლასელი იყო და ცხოვრების ბოლომდე უმცროსკლასელად დარჩაო. რალაც სახელიც თქვა. ალბათ, სხვების დასანახად დახვრიტეს. მერე გამოიყვანდა და აგროვებდნენ. მერე, ერთი პერიოდი, ისევ აირია. ერთმანეთს უყვიროდნენ, სად უნდა შესულიყვნენ და სად — არა. ხალხმა თვითონვე დაიწყო გამოსვლა და ჩაბარება.
— თოფი ჰაერში ისროლა, — ისტორია ადვოკატმა დააბოლოვა.
— რატომ? — ორივეს ვკითხე.

— ეზოში მკვდარი მოხუცი თუ გდია, ის სახლი გასაჩხრეკად აღარ ღირს, — ამკარად მოსწონდა თავისი ამბავი, ამაყად და-ამთავრა. თან არგუმენტსაც არაფერი უჭირდა.
— საჩუქარი მოეწონა? — თემა შეცვალა.
— ჰო, ნამდვილი ქორნილი გამოგვივიდა, — ირონიულ-სენტიმენტალურად ვთქვი.
— დედაჩემის ბეჭედი იყო, მერე — ჩემი ცოლის. ეს ამბავი ორივეს გაუხარდა.
აი, ის ბეჭედი, ჩემს მისვლამდე სარას რომ არუქა, ვიტრინაში წლობით გამოკეტილი კონიაკი, არაბული და სამხრეთამერიკული მელოდიების ნაზავი, კინალამ ნამომცდა, რომ ცხოვრება ძალიან ტკბილი იყო. ამის გადასაფარად ადვოკატი წარუვდგინე. ჩვენმა მოხუცმა ხელი ჩამოართვა და ჩემ გასაგონად ჩასჩურჩულა:

— ამ ბიჭს ადვოკატი არ სჭირდება, სანთელივით სუფთაა.
— სჭირდება, — გაუღიმა, — მაგრამ თქვენ ეს არ გეხებათ.
— ამათ არ დაუჯერო, — მაშინვე ზურგი აქცია და დასერიოზულდა, — მოხელეები არიან. ჩემს ადვოკატს ნიხლი ამოვკარი და ისე გავუშვი. ჩვენ ადვოკატები არ გვჭირდება!
ბარში დავბრუნდით. სიღრმეში, დამკვირვებელი და მძლოლი, განცალკევებით ისხდნენ.
— ბოზები, — სინანულით თავი გავიქნე და რატომღაც გადავხვებით.
— თქვენებმა დავცხრილეს.
— ჩვენებმა? — პატრიოტიზმი აქეთაც გადმომყოლოდა.
— დღესაც გადავამონმე, ბევრი მტერი გყავთ, თქვენი ფორმა რომ აცვია, ან ამდენი ხანი როგორ გაქაჩეთ, — ჯერ მთელი თავისი ბოღმა ამოლაგა და მერე გადავიდა მთავარზე, — სარა გადარჩა? — მიმტანს ანიშნა და მანაც ოთხი ლუდი დავგიდგა, — გაუმართლა, რომ არმოვიდა. რომ მოსულიყო, ყველას ერთად ჩაგვხოცავდნენ.
— რა მოხდა? — მათი სიკვდილის ამბავი ძალიან მაინტერესებდა.
— თქვენი პოსტი იყო. მანქანის წართმევა უნდოდათ. მე შენი ფული შევთავაზე. გაუხარდათ და ხუმრობით უკანაც დამიბრუნეს.
ბოლოს, რაც მახსოვს, ისაა, რომ პირველივე ტყვია არ მომხვდაო.
— რა იცოდი, რომ ფული იყო? — მეც უკვე გამოჭერაზე ვიყავი, თორემ ჩანთას ნებისმიერი დამკვირვებელი ნახავდა — რა იცი, შიგ რა დევსო.
— ასე, გახარებულბმა ჩავცხრილეს, — მძლოლმა დაამატა.
— ჩვენები რატო დაგხოცავდნენ?
— მანქანა მოეწონათ, ან — ფულისთვის, არ ვიცი. თან როცა ერთი ქვეყანა ერთ-

მანეთთან გაომებთ, თავისიანები ორივე მხარეზე ჰყავს, — კონფლიქტებში მძლოლიც კი ერკვეოდა.
ჩემი ყურადღება მაგდის თავზე გაკრულმა პლაკატმა მიიქცია. დავაკვირდი. პლაკატზე ისევ ის პატარა გოგო იყო, დიდი, ცისფერი თვალებით. ადვოკატს გავხედე. მხოლოდ მან იცოდა ჩემი დანაშაული და აღსარება.
ჯერ ხმები გაქრა, მერე ყველაფერი — ამ სურათის გარდა.
— ვნახავ? — საკუთარი თავით ბოლომდე იმედგაცრუებულმა ვკითხე.
— მოგინებს.
ეს მტკიცეული იქნებაო. მდგომარეობას მეტ-ნაკლებად უკვე ვაანალიზებდი, თუმცა, პროცედურებზე და ადვოკატის როლზე აზრი ვერ ჩამოვყავალი. იმასაც ჰქონდა კითხვები:
— ფული საიდან გაჩნდა?

— შენზე არ ვიცი, მთლად ცოცხალსაც ვერ ვიტყვოდი.
თბილზე თბილმა სიომ დაბერა. სიკვდილის წინააღმდეგი იყო:
— კარგი, ვთქვათ, ცუდად ხარ და არც ფანტაზიები გყოფნის. ის მაინც ხომ უნდა შეგძლოს, რომ არ წარმოიდგინო ის, რაც არავითარ შემთხვევაში არ უნდა მოხდეს? რალაც რთული წინადადება თქვა, ნახევარი აზრიც ვერ გამოვიტანე და თავი აბსურდული კითხვით გადავირჩინე:
— რას ფიქრობ, სიკვდილი რა არის?
— არ მაინტერესებს და სჯობს, შენც დაიკიდო. რამე სხვა განწყობა მოძებნე. ყველა სიკვდილის შვილია-მეთქი, თავი მივითვალე.
— მაშინ შენ კარგი ბიჭი გამოდიხარ.
— კარგი ბიჭი?
— კი, სიკვდილის კარგი შვილი ხარ. ბაკლები მივარტყით და ტელეფონის ნომრებიც გავცვალეთ.
— აუცილებლად მოგძებნი.
— მე კი საფლავზე მოვალ და შენს სურათს მივაფასებ, — დამეშურა.
გამომაცხადეს.

***
საკონსულაციებში ნარკომანული ფხანა მენყება, მაგრამ ეს საგანგებო სიტუაცია იყო — გამხდარ ინდუსს სიცოცხლეში უნდა დავებრუნებინე.
სიბო.
კონსულმაც იგრძნო და ერთმანეთს გავუღიმეთ.
— უკან გინდათ დაბრუნება?
თავი დაუქნიე:
— გუშინ ქორნილი მქონდა. უიმედოდ შემომხედა. გამახსენდა.
ბავშვი დარბაზში შემოვიდა. დიდი, ცისფერი თვალები. ტკივილებისგან დავიკრუნხე. როგორც იქნა, გამოვიხედე.
— დავრჩე?

სწორი სვლა არ იყო. ნამგებიანი სვლა იყო. ჯერ მოვკალი და ახლა ჩემს პრობლემებზე ველაპარაკებოდი. უბრალოდ, ვერ დავრჩებოდი და ეს საკითხი თვითონვე უნდა გადამწყვიტა. უკვე გადაწყვეტილი მქონდა — ვერ დავრჩებოდი!
„ცოტა ხნით მაინც რომ გამიშვა... ეს ძალიან მნიშვნელოვანია. დედასთვისაც მნიშვნელოვანია... ნურაფერში დადანაშაულებ, რაღა არ ქნა, რომ გადავრჩინე“...
ჩემი სიკვდილი არ უნდოდა. ეს უკვე მანისი იყო. ახლა შეიძლებოდა, კიდევ გაეღიმა. აფუსენი, რომ გუშინ ქორნილი გვქონდა, მომავალში კი სხვა ბავშვებიც გვეყოლებოდა, მისი და-ძმები. გაიღიმა. სიკვდილის წინააღმდეგი იყო. ვაკოცე და მანაც მაკოცა.
— ისევ მოვალ.
მუცელი ამტკიცდა. თითქოს ადულტული წყალი ჩამასხესო.
ადვოკატის სახე დავლანდე, თვალი ძველებურად ჩამიკრა და უცებ ძალიან ზუსტად წარმოვიდგინე:
სარამ იცოდა, რომ ცოცხალი ვიყავი და მუცელზე, ნატყვიარზე მუშტს მაჭერდა.
სამიწელი სისწრაფე. ტვინს ამის აღქმა არ შეეძლო. უნდა გამოფხიზლებულიყავი. სადღაც შეგტოპე და რამდენიმე წამში არანაირი შანსი აღარ იქნებოდა.
დენმა ფეხებიდან დამიარა და თვალე-ბი გავახლე:
— სარა.

ნინო მშვიდობაძე

სანამ ფარდა დაეშვა

როცა ხეებზე თოკებს
 მხოლოდ საქანელებისთვის არ კიდებენ;
 როცა ფანჯრებიდან მხოლოდ ნივთები არ ცვივან;
 როცა შენი სისხლი
 მხოლოდ შენს ძარღვებში არ მიედინება და
 მოირწყა ქუჩები;
 როცა საკუთარი შვილის სხეულით მოვაჭრე დედა
 შენი თანაქალაქელია;
 როცა ტყუილ-მართალი ველარ გაგირკვევია და
 გზაგასაყარზე დაბნეული დგახარ;
 როცა ომს არა აქვს კანონები
 და აქვს მხოლოდ სუნი და ფერი
 და ეს დანახშირებული გვამების სუნი
 და უმნეო ბავშვების სისხლის ფერია,
 რაღა დაგრჩენია იმის მეტი, რომ ადგე და ნახვიდე...
 უკანმოუხედავად,
 დაუფიქრებლად,
 სირბილით...
 და ეს არაა ის გაცლა,
 „კარგისა ვაჟკაცისაგან“ რომაა მისაღები,
 ეს დაღლის და
 საკუთარი უსუსურების შეგრძნების ნაბიჯია,
 საკუთარი სისუსტე განგრევს,
 რადგან ხვდები,
 რომ არ შეგიძლია შეცვალო;
 არ შეგიძლია წინ აღუდგე შვილების თვითმკვლელობას;
 მიზეზების პოვნაც არ შეგიძლია;
 არ შეგიძლია შინ დააბრუნო დედები;
 არ შეგიძლია უყურო ომის ბავშვების თვალებს,
 ზუსტად ისე იშლები, როგორც ძველი ციხის ქონგური.
 გარედან თითქოს არაფერი,
 ინგრევი, იშლები და ერთ დღესაც
 აღმოაჩენ, რომ აღარ ხარ.
 დადიხარ, იცინი, არსებობ, ხალისობ,
 მაგრამ აღარ ხარ და სანამ შენც,
 ბაგრატივით,
 ლიფტს არ მოგაშენებს ვინმე უგვანო,
 უნდა გაიქცე,
 ნახვიდე,
 განემორო...
 სიკვდილი?
 სიკვდილი არაფერია
 საკუთარი უსუსურების შეგრძნებასთან შედარებით.
 მხოლოდ აფხაზეთი და სამაჩაბლო კი არა,
 შენი სამშობლოს მიწის ყველა გოჯი შემოგბლავის,
 ყოველი გოჯი გტკივა და მოურჩენელ იარად გექცა...
 და ვერ შეველი,
 ვერ,
 ვერ შეველი...
 და გრცხვენია ომის გამო, რომელსაც არა აქვს ფსკერი,
 არც კანონები
 და აქვს მხოლოდ ფერი და სუნი...
 და როცა ცოცხლობ მხოლოდ იმიტომ,
 რომ უნდა იცოცხლო,
 როცა ხეებზე საქანელებისთვის აღარ კიდებენ თოკებს;
 როცა ხვდები, რომ გექცლება ძალა...
 სხვა გზა არაა...
 უნდა ნახვიდე
 და ფარდა...
 და სანამ ფარდა დაეშვა, მშვიდობა მსოფლიოს!!!

EMOTION

მინას მსურდა, მივფერებოდი და
 ხელები დამიგრძელდა.
 ხელები დამიგრძელდა და
 მინას შევეზარდე.
 შევეზარდე და ხელები
 ფესვებად მექცა და
 ათივე თითი დამიფესვიანდა.
 ჩემს მხრებზე ჩიტებმა
 ბუდეები გაიკეთეს
 ჩემი თმის ლერებით.
 ბუდეები გაიკეთეს და
 თვალებიდან ცრემლებს მიკენკავენ
 და ისინი ნაყრდებიან
 ჩემი ცრემლებით,
 მაინც რომ აღწევს
 ჩემს ფესვებადქცეულ
 ხელებამდე და
 ხელები გრძნობენ
 რა მძიმეა ცრემლი...
 ბაგები დავიკბინე და
 სისხლი შემახმა.
 სისხლი შემახმა და
 ჩიტებმა აითვალწუნეს
 ოდესღაც მარწყვისფერი ბაგები.
 ლოცვის ნარმოთქმა მინდა
 და ძალა არ მყოფნის კი
 არადა,
 ხმა არ ამომდის
 და ჩიტები ჭიჭიკებენ ჩემს სათქმელს,
 რომ როგორმე
 ღმერთს გააგებინონ.
 მუხლებზე ვეცემი და მინასშეზრდილი ხელები
 მტკივდება,
 რადგან სად ნავილო,
 არ ვიცი,
 მე კი მუხლებზე ვეცემი.
 და ვცდილობ, დავისვენო.
 დავნებობდი,
 მთელი სხეულით რომ მეგრძნო მინა,
 მაგრამ ხელებით მინას ჩავეზარდე...
 ცულის ტარიო...
 ცულის ტარზეც დავეტეოდით...
 სველია მინა და
 წვიმა კი არა, ჩემი ცრემლებია,
 ჩიტებმა ამოკენკვა რომ ვერ მოასწრეს.
 ჩემი მხრები ბუდეებია
 და ქარს მიაქვს განწილი თმა,
 რომლის ლერები
 ბუდეებში ჩააშენეს ჩემმა ჩიტებმა.
 ქარს მიაქვს ზამთრის ღამესავით შავი თმა
 და მოკლე, როგორც... თებერვალი...
 მინად ქცეული ვარ
 და ველარ ვადამიანობ.
 მინადქცეული ვარ
 და მხრებზე ბუდეები
 აიშენეს ჩიტებმა
 და თუ ხელ-ფეხი მინისკენ მიინევს,
 ჩიტები ცისკენ მექაჩებიან...
 მინას მინდოდა, მივფერებოდი და
 ხელები დამიგრძელდა.
 ხელები დამიგრძელდა და
 მინას ჩავეზარდე.
 მინა ვიყავი და
 მინად ვიქცევი...
 მხრებზე ბუდეებით და
 თვალებიდან ამოკენკილი ცრემლებით...

დედა-შვილისა

მე და შენ, შვილო,
 ან ჩვენ,
 ანდა,
 სულერთი არის:
 როგორ, რაგვარად, რანაირად,
 ან რა ფერებით
 მოვედით დღემდე,
 გაცვეთილი ფესსაცმელები
 მაცვია ახლაც,
 შემომაცვდა ნაჩუქარი
 (სამადლოდ)
 პალტოც,
 გრძელი რომ იყო ადრე, ოდესღაც...
 ეგ არაფერი,
 მთავარია, შენ არ შეგცვიდეს...
 არ გამიცვიდე,
 არ გეტკინოს,
 არ გამეყინო...
 მე და შენ, შვილო,
 ცრემლები რომ ვყლაპუთ პურივით,
 წვიმის წვეთები შევაყოლეთ
 ჩვენი მეზობლის მყუდრო ბინიდან
 გამოშავალ სურნელს — წვინანის...
 ვინ კითხულობდა:
 სად ვპოულობდი ძალას,
 რომ შენ თბილად მყოლოდი...

ან გაგეცინა,
 გეთამაშა,
 გეცეკვა თუნდაც
 ხელებგაშლილს და თმაგანწილს,
 დახეული ფესსაცმელებით,
 გეცეკვა მაინც...
 მე და შენ, შვილო,
 ან ჩვენ,
 ანდა
 როგორაც არის:
 ცრემლები რომ შევაყოლეთ პურის ყუას და
 წვინანის ნაცვლად წვიმის წვეთებს რომ შევექეცით,
 მოვედით დღემდე
 და
 ჩვენი სუსტი,
 ანუროლი,
 გამხდარი მხრებით,
 სიყვარულად მოვედით მინას:
 ხანდახან ასე უმონყოლოდ სასტიკს და
 უნდოს...
 მე და შენ, შვილო,
 განწირულნი სიღარიბისთვის,
 ხვალ რომელიმე ქუჩის კუთხეში
 ხელგანვდილი დავდგები ისევ,
 რომ პური მაინც მოგიტანო.

შეყვარება

როგორღაც უნდა ამომეზარდე:
 სულის ჭრილობებიდან,
 გადახსნილი მაჯებიდან,
 წვერნათილი თითებიდან...
 უნდა ამომეზარდე:
 იად კი არადა,
 ვარდად კი არადა,
 სიტყვად...
 მე რომ ხელები მქონდეს,
 ვიცეკვებდი,
 მე რომ მეტყველება ვიცოდე,
 ვიმღერებდი...
 მე რომ ჭკუა მქონდეს,
 შენთან არ შევჩერებოდი,
 მაგრამ
 ფესვები გავიდგი და
 ხესავით ვირწევი.
 ფესვები გავიდგი და
 სიტყვები ფოთლებად გადამექცნენ,
 ხელები — ტოტებად,
 ხის ნათქვამს კი, აბა,
 როგორ გაიგონებ,
 ადამიანსაც არ მისმენდი...
 არადა, უნდა ამომეზარდე...
 ფანქარივით საკუთარი თითები
 ნავითაღე და
 ისე ვწერე ლექსები —
 სისხლით,
 ცრემლით,
 ტკივილით და უკან ჩაბრუნებული ღრიალით,
 რადგან უნდა ამომეზარდე...
 უნდა მექციე:
 სიტყვად — რომელიც ვერ გითხარი;
 ლექსად, რომელიც ვერ დაგინერე;
 ცეკვად, რომელიც ვერაფრით ვიცეკვე შენთვის...
 უჭკუომ — ფესვები გავიდგი და
 ქარს ველოდები,
 რომ ავყვე და ფოთლები ავაშრიאלო:
 ეგებ გაგაგონო, რომ:
 მიყვარხარ!!!

აქა ამაგვი ზურგსუკანა გადმოქახილისა

ამომეზარდა დარდი გულიდან,
 ლოდია თითქოს,
 ვეება ლოდი,
 უზარმაზარი...
 თითებმა დაივიწყეს წერა,
 მხოლოდ ის მახსოვს, რომ ოდესღაც ვწერდი...
 სიტყვებიც აღარაა შეება:
 ყულფი უფროა და მე ყოველ დღე
 ვკვდები ამ ყულფზე...
 მე არ ვარ ქალი,
 რომელიც მუხლისთავეს მალავს კაბაში და
 მაინც ცარიელი ვნებაა,
 მე უფრო გურულ ღვინოს ვგავარ:
 ოდნავ შუშუნა, ოდნავ ტკბილი, ხალისიანი...
 არადა, ყოველ დღე ვკვდები სიტყვების ყულფზე
 და მაინც...
 მალაზიაში დღეს რივი იყო,
 უნებურად ხალხი შევაფერხე.
 ახლავე გავალ-მეთქი...
 იყავით, იყავით, რა პრობლემააო,
 ზურგიდან მომესმა —
 ჰოდა, გურულ ღვინოდ ვიქეცი იმ წამსვე,
 გავმხიარულდი:
 მხარზემოდან აღდგომა მივულოცე სიცილით უცნობს,
 იმანაც სიცილით დამიბრუნა მოლოცვა...

ჰო, თითქოს რა უნდა მიხაროდეს და როცა თითებსაც წერა დაავიწყდათ, როცა სიტყვები ყულფებად მექცნენ, როცა გულიდან მძიმე ლოდივით მეზრდება დარდი... ის ზურგიდან დაძახილი მახსენდება და ამიტანს ხოლმე სიხარული — ბავშვებმა რომ იციან, ზუსტად ისეთი... ქალზე უფრო მეტად ღვინო ვარ, გურული ღვინო, მაგალითად საკმეილა — ხალისიანი, შუშხუნა და ოდნავ მოტკბილო... . ვიყოთ, ბატონო, ვიყოთ, რა პრობლემაა ყოფნა...

წრეზე, ანუ აქ

აქ: ცხოვრება ცხოველთა ფერმაა, სადაც: „ყველა ცხოველი თანასწორია, მაგრამ ზოგიერთი უფრო თანასწორია“ ... და ხედები, რომ ლამის შენც ნელ–ნელა დაემსგავსო ცხოველს... მერე რა, რომ იმათ არა, რომლებიც „უფრო თანასწორნი“ არიან... ეს უკვე ერთი და იგივეა, რადგან ცხოველს მაინც ემსგავსები... და გეშინია და გინდა გაქცევა: საკუთარი სხეულიდან, საკუთარი ფიქრებიდან, საკუთარი ემოციიდან... იმასაც ხედები, რომ ეს ყველაფერი უკვე იყო და ძალიან ბანალურია, ახლა რომ ამბობ, სხეულიდან გაქცევა მინდაო, რადგან არც ესაა ახალი და მერე ფიქრობ... ფიქრობ, რომ: არაფერი იცვლება კოსმიურ სივრცეში, მთელი სამყარო წრეზე ბრუნავს და მოვლენები წვეთი წყალივით ჰგვანან ერთმანეთს... საქმე ისაა, როგორ აღიქვამს ადამიანი ამ წრეზე ბრუნვას...

აღქმაშია ცხოვრების მთელი ფილოსოფია, თორემ სხვაგვარად: სიყვარულიც ბანალურია, მოფერებაც, სევდაც, ლალატიც, მიტოვებაც და მოტყუებაც... ჰოდა, ამიტომ: ჯანდაბას მთელი ბანალურობა: გაქცევა მინდა... წარმოვიდგინე: ჩემი უსუსური სხეულიდან

გაქცეული შიშველი სული, რომელიც თოთო ბავშვივითაა: მიამიტი და გულუბრყვილო, როგორ გარბის ცხოვრების ოდრო–ჩოლოვებზე... — ეი, შენ, სულელობამდე თამამო თუ სითამამემდე სულელო, ფეხი არ წამოკრა რამეს და მუხლები არ გადაიყვლიფო. არ კმარა, განა, სამართებლივით რომ გისვამენ: სიტყვებს, მზერას, ხელებს... ფრთხილად იყავი... არა, არ ესმის... თავექუდმოგლეჯილი გარბის და უკანაც არ იხედება, რადგან თავისუფლებადანატრებულს უკან აღარაფერი დარჩენია...

ჰო, აქ ცხოვრება ცხოველთა ფერმაა, სადაც: „ყველა ცხოველი თანასწორია, მაგრამ ზოგიერთი უფრო თანასწორია“ ... არ მინდა, დავემსგავსო მათ, ვინც თანასწორია და არც მათ, ვინც უფრო თანასწორია... ამიტომ გავრბივარ: საკუთარი სხეულიდან, ფიქრებიდან, ემოციიდან... და ყველაფერი თავიდან იწყება...

რა მრჯისა

დავჯდებოდი და გაზაფხულებს შევიყვარებდი მემილიონედ. რა მრჯის, სულ დინების აღმა რომ მივდივარ?! თეთრზე შავს გაიძახიან? ერთხელაც აყვი, რა მოხდა?!

არაა, არა, ვერა, ვერ ავყვები, დამახრჩობს სიშავე. ჰოდა, დავდივარ აღმა და მიექანება დაღმა: ურთიერთობები, ადამიანები, მეგობრობაც კი. არა, კი არ მივტირი ან რამე ამგვარი, უბრალოდ, ვამბობ, თორემ ნამდვილი რომ იყოს ეს ყველაფერი, ჩემი დინების სანინალმდეგოდ სელა ქვევით ვერ დააქანებდა. მე კალაპოტი არ მაქვს. მივედ–მოვედები დედამინას და სულ აღმა მივარლვევ. ხანდახან ვტირი კიდეც, ოლონდ ჩუმად. ვილაცამ მკადრა: თურმე წერ კიდეცო, დავამშვიდე, სხვა მინერს–მეთქი. აქ განსხვავებული პოზიცია თუ გაქვს და ხბოს აღტაცება არ გეუფლება, გადაგივლიან. ტრაგიკომედიაა: აუცილებლად ვინმე უნდა გაალმერთო, თორემ არაფერი გამოვა. პატრონი არ ჰყავს ამ ქვეყანასო, ნეტავი საიდან ვუცდით პატრონს: მაშრიყიდან, მალრიბიდან, ზევიდან თუ ქვევიდან? რატომ ვერ ვისწავლეთ, რომ ამ დაღლილი ქვეყნის პატრონები ჩვენ ვართ!!! იმას ვამბობდი, აღმა მივდივარ–მეთქი, და თვალები ხომ იმისთვის მაქვს, რაღაცები რომ დავიჩემო და ჰაუუ, რამდენი რამის დაჩემებით ვხდები მდიდარი. არადა, გაზაფხულებსაც ვითვლი, თვალებიდან რომ ამომეზარდნენ!!! ნავალ ახლა, რომელიღაც ისტორიულ ძეგლთან ფოტოს გადავიღებ და დავინუნუნებ, რომ ამ ქვეყანას პატრონი არ ჰყავს...

დაბადება

რა სისულელეა ტკივილები, როცა იცი, რომ ხვალ გათენდება. სხეული კი არა, ძვლების აკიღოა, თან როგორი სიზუსტით აწყობილი. მოდი და ნუ იტყვი, რომ უხილავმა მოქანდაკემ სრულყოფილად გამოაქანდაკა. სამყარო კანონზომიერებებითაა სავსე. არსად არაფერი ზედმეტი... მზეც, დაბარებულები, სწორედ იმ დროს ამოდის, როცა უნდა ამოვიდეს. ასეთ დროს ტკივილებზე ფიქრი დანაშაულიც კია — განთიადივით დიადები შენც, მნიშვნელოვანი ხდები და ხელებს, რომლებსაც დანიშნულება ვერა და ვერ მოუნახე, ამომავალი მზის თოთო სხივებს უშვერ, თითქოს მანანით უნდა ავიგოსო პეშვები. როგორ ჰგავს აისი დაბადებას და მზის საბოლოო ამოსვლამდე სამყარო ზუსტად ისე ყუჩდება, როგორც სამშობიარო, ჩვილის მოვლენამდე. სადღაა სევდა, ღამით რომ შემოგიძვრება და თანამეცხედრის როლს ძალიან უნიჭოდ ასრულებს: მკლავზეც კი ვერ დაადებ თავს — საშინელებაა. ჰო, ვერც ხვრინვით შეგანუნებს და ვერც ძილში ბუტბუტით... რა სიამოვნებით გადავცვლიდი ჩემი ცხოვრების ყოველ უძილო ღამეს ამომავალი მზის სხივად მოსვლაში. აი, იმ სხივში, ყველაზე პირველად რომ ამოიწვერება და დედამინას თვალმოჭუტული გადმოხედავს: ცოტათი შიშით (არადა, მერამდენედ ამოდის) და ცოტა ონავრულად.

რა სისულელეა ტკივილებზე ფიქრი... ისე ვწყვეტ წარსულთან კავშირს, თითქოს ჭიპლარი გადამიჭრეს. მტკივნეულია, მაგრამ ვინ ფიქრობს ახლა ტკივილებზე... თენდება... მზემ პირველი სხივი ამოანვერა — დავიბადე...

იპი

მამას
ჩვენ სახლში არ იდგა მახეშის სკამი, არც ფეხზე წამომდგარს გეგებებოდიოთათხში შემოსულს, არც მაინცადამაინც კანონის ძალა ჰქონდა შენ სიტყვას, იმიტომ, რომ არასოდეს გვიგრძენია დიდ–პატარაობა ჩვენ შორის, არც ის, რომ არსებობდა ზღვარი, რომლის იქით გადასვლა გვეკრძალებოდა. სამაგიეროდ: ყოველი წლის რვა მარტს ფერდობებიდან ამოგქონდა იები ჩვენთვის... დაკრეფილი არამც და არამც — ფესვებიანად ამოგქონდა და მერე დედა ეზოში რგავდა და ეზო გაზაფხულობით მართლა ჰგავდა იებიან ფარდაგს, რომელსაც ფეხს ვერ დაადგამდი, ვერ შეკადრებდი, ისე ფაქიზად ლამაზი იყო... და ახლა, როცა ფესვებიანი იები არავის ამოუტანია ფერდობიდან და ფარდაგიც გახუნდა, მე ვხვდები, როგორ იქცა იების სამოსახლოდ ჩემი სხეული და ნეკნი კი არადა, ევა კი არადა, ქალი კი არადა, იები ვყოფილვარ — შენი მოტანილი ყვავილებიდან ამოსული იები, შენი ხელების სუნი რომ გამოჰყავა, შენი სულის დარი სული და საზღვრების წაშლისადმი დაუოკებელი მიდრეკილება. ჩვენ სახლში არ იდგა მახეშის სკამი, არც ფეხზე წამოდგომით გეგებებოდიოთათხში შემოსულს, არც შენ სიტყვას ჰქონდა მაინცადამაინც კანონის ძალა... სამაგიეროდ, შენ ხელებს ჰქონდა იების სუნი და ეზო ჰგავდა ულურჯეს ფარდაგს, ფეხის დადგმას რომ ვერ შეკადრებდი...

რაზე ტირიან ჩიტები

რა უფერული აპრილია, დაღლილიც თითქოს. და ცივი წვიმა — თალხიანი დედაკაცივით ცივი და მკაცრი. ჩიტებზე ვფიქრობ — შესცივდებათ, გამეყინებიან ამ მტირალა აპრილის თვეში. ჩიტებზე ვფიქრობ... იქ კი... იქ, სადღაც ომია... იქ, სადღაც ბავშვები კვდებიან... თვალეში იმწყვედვენ შიმს და ომის ყველა საშინელებას და ავინყდებათ ტირილი ომის ბავშვებს... ჩიტებზე ვფიქრობ: ბუდე დაუშლია ქარს, ბუმბულებიც მიმოფანტულა ირგვლივ. გული გამიჩერდა... იქ, სადღაც ომია, იქ ბავშვებს კლავენ — უმწეო ბავშვებს, სახეზე ხელებაფარებულებს, რომ შიშისაგან დაიცვან თავი... მე ყოველ ღამით შიშნეული სიფრთხილით ვუსმენ ჩემი პატარა ელენიკოს უმანკო სუნთქვას, ვდარაჯობ მის ძილს და როცა ხანდახან შეშინებულს გაეღვიძება, ტუჩებს ყურთან მომიტანს და მეჩურჩულება: — ბაი, ცუდი სიზმარი უნდა დამესიზმროს. გულში ვიხუტებ და მეც ჩურჩულით ვუკითხავ ლოცვებს... რა ქარიანი აპრილია. რა ფერწასული... ჩიტებზე ვფიქრობ — ბუდეები რომ დაუნგრია ქარმა, აყვიამ...

იქ კი, იქ, სადღაც, ომია და პატარებს კლავენ... ბავშვის კივილი შეასკდება ზეცას, გაარღვევს, ბავშვის ცრემლები დედამინას გულში გაუვლის... და ომის ბავშვებს ტირილიც კი არ შეუძლიათ, სიცილი? სიცილი აღარ ახსოვთ... იქ ბავშვებს კლავენ... აქ ჩიტები მეცოდებიან... ზეცას ჩიტებად ქცეულები წავლენ ბავშვები და ღმერთს ეტყვიან, რომ დიდებმა ვერ დავიცავით!!! და თალხიანი დედაკაცივით ცივ და მკაცრ აპრილს როგორ შევმატო სილურჯე და სითბო უმწეომ??? ტირიან ჩიტები ცას ნასული ბავშვების გამო...

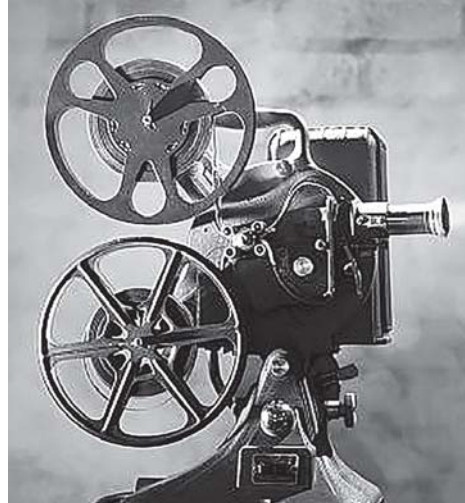
დასაწყისი პირველ გვერდზე

ისემ ოჯახი ახალგაზრდამ შექმნა. წლი-სათვეზე ბიჭიც ეყოლა, მაგრამ მალევე მიატოვა. ვალდებულებებს კი არ გაუბრუნა...

ისე კი ხეტიანს განაგრძობდა. ერთი პერიოდი უდაბნოშიც მოუწია ცხოვრება, მწვანე ტყე კატყულობდა. იქ ყოველთვის ენატრებოდა ხმის გამტკიცე და მობოლიური სახლი აკონდებოდა...

მერე ომი დაიწყო და ისეც ბრძოლის ველზე აღმოჩნდა. დიდხანს მოუწია გარნიზონის მკაცრ რეჟიმში ცხოვრება. ცივი ყაზარმის გრძელ ზღვრებებს მჭახე სინათლე მსჭვალავდა...

და ვაგონები ერთიმეორის მიყოლებით ცვივიან უფსკრულში. ნამდვილი ცხოვრება მიმქრალ ანაბეჭდად იქცა და ცხოვრება ზარ-ზეიმით რომც განეგრძო...

ფიქრდა. მომლოდინე გული ლოდივით ფსკერზე მიეჯაჭვა. თითქოს სამუდამო ადგილი მიუჩინეს. სურვილი რომც პქონოდა რაიმეს შეცვლისა, ძალა აღარ შესწევდა...

ისე სათველი სიღარბისლეს მატებდა, მაგრამ უკვე იმდენ ხანს ეტარებინა, ჩარჩო სულ გასცვეთოდა და სქელ შუშაშიც ველარაფერს არჩევდა...

აღარც სხვაგან ნასვლა ეწადა. ასე თუ ისე, მაინც თავისიანებში იყო. სახსრები აწუხებდა და დროდრო ტკივილისგან იგრბიებოდა...

როცა დამდგარა. ისე ოთახში შეიქცა, რადგან ვერც წარსული დაძლია და აწმყოც გაუვალ ტყედა ექცა. კუთვნილი მარტობა ბრბოს ყოყინას აეკლო...

ყოველთვის მომწონდა მისი აივნები ბრინჯაოს მოაჯირებით, მზის სინათლეზე რომ ბრწყინავს და მთვარის შუქზე ალმაცერად ელავს...

— განა სოფლის სასაფლაოზე არ სჯობს? — შეეპასუხა ისონი, ამდენი ხანი ხმას რომ არ იღებდა...

ბით, შენ და შენი კინკლა ვაჭი. იქ კი იმდენი ადგილია, დასათესად გეყოფათ!

2.

თუმცა ისონმა ისეს ანდერძი არ აღასრულა და ჩვეულებისამებრ სოფლის სასაფლაოს მიწას მიაბარა. თავისი სიჯიუტე თვითონაც ვერ აეხსნა...

— თავი ისედაც ძლივს გაგვქაქეს! — თავი იმართლა გაგამ.

— განა მეც ასე არ ვიყავი, მაგრამ ოჯახი მაინც შევექმენი! — ეტყობა, ეს საკითხი ძალუმ თრგუნავდა...

როცა შვილს შეაგონებდა, სახეზე ისეთი გამოხედვა აღებეჭდებოდა ხოლმე, თითქოს სიცოცხლის ძალისხმევა ოქროს მოპოვებისთვის შეელოს...

— მეგონა, აქაურობა გიყვარდა! — წყრომით აღმოთქვა მოხუცმა.

გაგამ მოლუშულ მთებს გახედა. ვერ ხედებოდა, რატომ უნდა ჰყვარებოდა აქაურობა...

— სხვაგან რა, უკეთესი გგონია? ახირებაა ყოველი ნამოწყება. სამყაროს ხიბლი, რაც არ უნდა მომწუხველი იყოს...

გარეთ ისე ცრიდა, თითქოს მოლუშული ცა წყალს ზოგავსო. პარმაღზე წამით გასული გაგა უკან შუშაში მებრუნდა...

— მიწა გამოიფიტა! — თქვა მან და მოზრდილი ბელტი თითებით მოსრისა...

— ამასაც დავეკარავდით და ვერც იქ ავეწყობოდით, აქაურობა კი თავს ბევრჯერ შეგვახსენებდა. მე მამარჩემის სიტყვებს დიდად პატივს არ ვცემდი...

გიორგი ბალახაშვილი

***

თითქოს შაბათივით გამაკვირე. დიდი ვერაფერი. დამიჯერე. წყალსაც წაუღია სელენჯერი. მოდი, სხვა რალაცით გამაკვირე. ახლა ზაფხულია — უწვიმებო. მოდი, ჩავირბინოთ მდინარესთან. ვდგები — ჯვარედინთან დილემათა. მაჯა დაგიკოცნო თუ წვივები? ზღვაც თუ კოვზისაგან დაილია. შენც თუ ამ ზღვასავით დაილევ. წყალსაც წაუღია გალილეო. კაპერნაუმი და გალილეა.

HELLADOS

ახლა ტურებზე ენაცვლება ყავას ვანილის სიგარის გემო, კონიაკიც გადაკრავს ტურებს, სანაპიროსთან გელოდები, ვით მემწვანელი, ბერძენი ბიჭი, ჩხუბისთავი, ყოჩი და ურჩი. მე, ვენეციის გზატკეცილზე, ჩალბაშის პირას, მამასთან ერთად გავიზარდე, ჩემი ჩოკინა რძესა და მანონს დაატარებს სალამოს, დილას, მე ვარ ამ უბნის დიქტატორი, გესმის, მოკრივეც! არ მემინია, მთელი ძალით ზღვა რომ ლელავდეს, მე შემოდოა ზღვის ტალღებთან დიდხანს თამაში, ჩემი სვირინგი სამშობლოა ანუ HELLADOS. წასვლა არ მინდა, დამიჯერე, მაგრამ მამაჩემს, აზრს ვერაფერი ვერ შეუცვლის, სამი დღის შემდეგ საბერძნეთიდან გემი მოვა სოხუმის პორტში, ჩემი სამშობლო სოხუმია, კურლიკა, ფემა, ჩალბაში, კოკა, გზატკეცილი და თითქოს მორჩა, მერე კი ისევ გააგრძელა, ჰო, შენ და მიდა — წარმოთქვა ჩუმად, ეს სახელი პირველად დასცდა, მე არსად წავალ, რომ შემეძლოს, სოხუმში მინდა, ბოლოს სიჩუმემ გადაფარა სიტყვების დასტა. „პოსეიდონი“ მიაპობდა შავი ზღვის ტალღებს, პორტში ორკესტრი ირეოდა, გემის მორიგეც, მე, ვენეციის გზატკეცილზე დავეშვი თავქვე და მესამე დღეს ვიღაც ბიჭი ზღვამ გამოირიყა, როცა სილაზე დაასვენეს მებადურებმა, სახენაშლილი, თხელი ბიჭი, ვერავინ იცნო, მკერდზე HELLADOS წავიკითხე — უბედურება და შემლილივით შინ გავვარდი, დეიდა ნინა... დეიდა ნინა, იანგული დაბრუნდა, იცი?!

კატონ

ძვირფასო კატონ, კართაგენი უნდა დაინგრეს, პუნიკურ ომებს უსათუოდ მოვუღლოთ ბოლო, გადავწვით რომი და ნერონი დაწერს კალიგრამს, რომიც დაელოთ, ცას ენიოს ფერფლი და ბოლი. ძვირფასო კატონ, ყურმოჭრილო მონაგ კეისრის, იქნებ გადახსნულ კართაგენში ვთესოთ მარილი? წავართვათ ფლოტი, სპილოები, ყველა მებისრე, ბოლოს აფრიკაც გამოვტაცოთ თავხედ ჰანიბალს! ძვირფასო კატონ, სციპიონი შეხედეს ზამასთან — გალებს — უბადრუკო, მომთაბარე და ველურ კელტებს, ნუმიდიელთა ფიქრი ნუ გაქვს, გნამდეს ლალატის, ზურგს შეაქცევენ ბრიყვ ჰანიბალს, მონმეა ლმერთი! ძვირფასო კატონ, რალას უცდი, დროა მოხიკო რომის უძლევი იმპერიის ვეება ჯარი და სიცილია დაიბრუნო, მერე კორსიკაც,

ძვირფასო კატონ, დამიჯერე, ტყუილად ჯავრობ, ადრე თუ გვიან, კართაგენი უნდა დაინგრეს...

— 10/10. ბინა —

ადრე თუ გვიან, ეკალ-ბარდები, პოეტები და დენდი-ბარდები, ხსოვნას ბარდები. ჩვენი თითების ერთურთს მიკრობებს ვაქცინა წაშლის, როგორც მიკრობებს. ნეკერჩხალს მიაქვს მთელი კანადა ერთი მეტყვევის აქნილ კანადა, ვერც წრებებიდან, ველარც კუბიდან, ველარ გამოვალთ ანი, კუპიდონ, ვერც ჰაიტიდან და ვერც კუბიდან. იქნებ ერთხელაც წარსულს მოხედო, რა კარგი იყო შტრო და მოპიტო, სანამ ზამთარმა ურცხვად აგავა ლექსიკონიდან მზე და აგავა...

თბილისი

თბილისი. საღამო. მტკვრისპირა სიცივე. ხმაური. მეტეხი. ორივე ჯიუტი. უტეხი — ვჩერდებით ერთურთის პირისპირ. ხანდახან კარგია სიყალბეც. სიტყვები — მჩატე და ლიტონი. ჯანდაბას ყოველი რიტორი. ჯანდაბას ყოველი იდალგო. ხანდახან თამაშიც კარგია. მიმების. ვალუტის. ბრიჯისაც. ხანდახან კარგია ბრინჯაოც. ხანდახან ოქროც კი არ გარგებს. სიჩუმე კარგია ხანგრძლივად. მეტეხთან — მტვერში და ხმაურში. დარდიც არსაითკენ გავუშვავთ. მინდვრად მობნეული ანწლივით. ღამეც — მლიქვნელების მსახური. ღამე ფლირტების და რომანთა. ყველა საიდუმლო მომანდე. მერე ანგარიშიც დავხუროთ. თბილისი. საღამო. მტკვრისპირა სიცივე. ხმაური. მეტეხი. ორივე ჯიუტი. უტეხი — ვჩერდებით ერთურთის პირისპირ.

ნირვანა

ნირვანის ყვითელი გვირაბი. სიზმართა მუდმივი სამიზნე. გიტაცებს ობოლს და უდღეურს, რომ მოინადირო კურდღლები, რომ შენი თავი გახიზნო — ოთახის უმწვანეს გვიმრებთან. დილიდან მიიღებ ციკლოდოლს, რომ ოდნავ, სულ ოდნავ მოემვა და რომ არაფერზე იფიქრო. დაგცინის სარკე და გრიფი კი, სუნთქავს შენს სიახლოვეში, თან ცერზე აყენებს ციკლოპებს. გადინარ, ჯერ ისევ არსაით, მერე არსაიდან ბრუნდება

და გხედება უწყლოო ნიჟარა, რომელზეც არა ღირს იჯავრო, არავის მოუწყო ბუნტები, გახედე, ზაფხულიც კარსაა. გატეხე სარკე და მიაგდე, მიაგდე ფასიც და პროფილიც და მერე ძილის წინ ილოცე, თუნდაც უჩარჩოო ტილოზე, რომ ასე თვითკმაყოფილი ზეპირად იცნობ იადგარს. ნირვანის ყვითელი გვირაბი — გაგიყვანს უმწვანეს გვიმრებთან...

ნითელი კაბა

მე მასსოვს შენი ნითელი კაბა, როგორც შეცვლილი პროფილის ფოტო, ჩუმად წამოგცდა: „აბრაკადაბრა“, იმის იმედად, რომ ღამით მოთოვს და მთელი ღამე საოცრად თოვდა და მთელი ღამე საოცრად ცრიდა, მე კი ჯიუტად დარჩენას გთხოვდი და მთელი ღამე გხედავდი სიზმრად. ვიზეპირებდი შენს ბავშვურ ლიმოსს, შენი თვალების უმანკო მზერას, როგორ მოვგავდით მდუმარე მიმებს, ვუფრთხილდებოდით სიტყვებსაც: მჯერა. მიყვარხარ. გიცდი. მომენდე. მოდი. მაკოცე. დარჩი. ნახვიდე არსად. შორს კი მოსჩანდა სოხუმის პორტი. შორს კი მოსჩანდა ქალაქი წყალზე. და მთელი ღამე საოცრად თოვდა და მთელი ღამე საოცრად ცრიდა, მე კი ჯიუტად დარჩენას გთხოვდი და მთელი ღამე გხედავდი სიზმრად.

დეპრესია

ჩნდება უსაშველოდ დიდი დეპრესია, მეგობრებისათვის თავის არიდება. არის მარტოობის ვრცელი თარიღები. არის უძილობა — ძილის რევერსიდან. არის სიგარეტზეც თავის დანებება. არის უმნიშვნელო დოზით კონიაკი. უნდა გადაფურცლო ზოგჯერ მორიაკიც. ცეცხლში შეუკეთო ოქმი. ბრძანებები. გაიგაზაფხულო მთელი იანვარი. თევზით გაეხვე ხავსიან ბადეში. სიზმარში იხილო ჩრდილო ბანგლადეში. აზიის სამიტი. ხუნტა. მიანმარი. მარტიდან ისმინო კატების კრუტუნს. თვითგვემის ნიშნადაც კონიაკს შეეშვა. დასახლდე აყალო მიწაზე. პერევეში. გაისად ესტუმრო კომოს და კოტონეს. ყველა გამომცემელს ხელში მიაჩერო — დიდი პოეზია. მცირე ჰონორარი. იმეზაგრებ. პურს შეჭამ. აბი — პრონორანი. თვალები დახუჭე. ბარი. პიაჩენცა. მოკვდეს უსაშველოდ დიდი დეპრესია. მარტოობისათვის თავის არიდება. არის უძილობის ვრცელი თარიღები. არიან სიზმრებიც — ძილის რევერსიდან.

სიზმრები

თუ დამიჯერებ, ბოლოს ყველანი ჩვენივე თავის სიზმრად ვიქცევით, კონკეზითა და მრუმე ნიღბებით, ათასი კოჭლი, ყრუ და ელამი. დაკარგავს გემოს ყველი. ინდიკა. თეთრი ქვრივი და ლურჯი სიზმარი. ალბათ ოდესმე გამოვიზამთრებთ და შუამთიდან ოქროშინდა კი დაკრიფე ისე რიღით და კრძალვით, თითქოს პეპელას ფრთებზე ეხები, თითქოს კლდეებზე გაჩნდა ეხები, რალაც უცნაურ, უხილავ ძალით. თუ ნაიმღერებ გულში მაყრულსაც, სანამ აგვესო უბე შინდებით. ნუ შეშინდები. ნუ შეშინდები. ნუ შეშინდები, მაგრამ თვალ-ყური ადევნე ჯირკთან მძინარე ქოფაკს, ხანდახან, დღისით თვალებს მილულავს. სიზმრებით ასე რომ მოხიბლულა, ძილში არ ახსოვს ძალღური ყოფა. გადავა მზე და მოსვლამდე მწუხრის ისწავლი ყველა კარნახის წერას. გაეღვიძება ქოფაკს თუ მწვევარს. ჩამოიბერტყავ იმდენხანს მუხლებს, შინისკენ ნახვალ ამაყად. გზებით. ოქროშინდებით სავსე პერანგით. თუ დამიჯერებ, ბოლოს ყველანი სიზმრებად ანდა გზებად ვიქცევით...

ქეთი ჯოლბორდი

ალუზია

ფანჯრებს ვხურავ და
ბოლომდე ვუშვებ ფარდას,
გამჭვირვალეს,
როგორც სიტყვებს და
მაინც სიტყვებს ვეფარები.
როგორ გგონია,
გონებიდან ბოლომდე გაშვება სიმარტივეა?
რომელმაც საკუთარი თავიც
ხელით უნდა მატარებინოს,
ვმსუბუქდები...
ასე გადავეჩვიე ფეხაკრეფით სიარულს,
როცა შენ სამუდამოდ გაიღვიძე
ჩემი სულიდან.
მას მერე დღეა,
ხანმოკლე მომენტი,
მაგრამ ქალური ვერსია —
ჰაერის ძალის გამტარი
და ფრთხილად ყოფნით დაბარებული,
მართლაც, ახლა, შიშზე მეტად,
სიფრთხილისგან უფრო შევდგები,
თითქოს ტალღის ლივლივში
ფსკერზე შეხებაც მომეხინჯოს,
ან უმწეობა ქვიშასავით ჩამომეცალოს,
რომ ამ სიფრთხილში წესით,
შენ ჩადგე და ახსნა,
სიტყვებამოფარებულს
რატომ არ მინდა,
უბრალოდ სხვა სიყვარული.

***

როცა ჩვენს ქალაქებს შორის
ნახევარი ქვეყანა გადათეთრდება,
როცა ჩვენი სახლები ჩაიძინებენ,
მე და შენ გავალთ სხეულებიდან
და ერთმანეთის ლანდების ძებნას
ისევე უჩუმრად დაინყებენ ჩვენი ხელები.
განცდის მდინარეს თუ ავიმხედრებ ყველა თითიდან
და ჯერ მათ წინაშე გავცხადდები,
შენი შეგრძნებები ისე წამსკდება,
რომ სიზმრით ნაღვეკვას იგრძნობენ მხრები.
ამოვლენ მზერამდე და ვინაიდან
მზემდე გამხელილი მხოლოდ შენ ხვდები,
მე კი, სამყაროზე მეტად მიმღები და
ჰორიზონტზე უნაპიროდ მოხეტიალე,
პეიზაჟის ანფასით ჩახვალ ჩემს თვალში,
როგორც ზღვაში მზე,
წვეთში — სინათლე,
ხეებში — ქარი.
დაიჯერებ იმ დღის არსებობასაც,
როცა ნაცვლად სიყვარულის გაფორმებისა,
შეგრძნების სიმძაფრეა უფრო მთავარი
და მორიგ წყალდიდობას შემადგენლებს,
შენი ჩუმი ტუჩებიდან წამოსული ორთქლის ნამ(ებ)ი.
წვეთმა ხომ წვეთი უნდა შეავსოს.
წამმა წამება დაამთავროს სიზმრის მდინარით.
მერე საკმარისს ხიბლს
სული ქარს ანდობს...
მერე არსებობა ემსგავსება
თენებას გაღმა,
მერე საკუთარი ფრთებიც ისე მტოვებენ,
რომ სიზმრად შენი თითო შეხება
სინამდვილესთან გამითანაბროს.

***

ჩემი პირადი ზღვა ხშირად ისე მცდის,
ისე ეხება შენს ნამდვილ ნაპირებს,
რომ სიცოცხლის ფერი აქვს ირგვლივ ყველა შიშს
და შენი მკლავები აღარ მიშვებენ...
ჩემში არსებული სიცარიელე
შენს ნაპირებთან რომ მოაგროვონ
და მნიშვნელობა გამოაცალონ,
რა დამრჩება გულწრფელობაზე მეტი,
სადაც შენამდე ვერმოსული თოვლის დარდი მაქვს,
იმ თოვლის,
სიტყვებს შორის ყველაზე სასურველი ანტრაქტი —
კოცნასავით ტალღამ რომ ჩაიდნო,
ვერც ზედაპირზე გაიჩერა,
ვერც მწვერვალზეა და აზიდა და წყალმა წაიღო.
ჩემი პირადი ზღვა ხშირად არ მინდობს,
ასე მაჩვენებს არსებობას მორჩილებამდე გზებზე,
ერთგულელებით თანმდევს
და კიდევ, სრულიად შეუსაბამოდ,
ერთი სიყვარულით მეტი როგორ ვართ სხვებზე.

უტყვი აპოლოზია

ის, რასაც ფიქრობ,
შესაძლებელია მხოლოდ ზაფხულამდე
სიცოცხლის სურვილმა იგულისხმოს.
ამაოდ გგონია, თითქოს არ გჭირდება
იმის ცოდნა, დღეს მარტოს სძინავს
თუ წარმოდგენების ომში მას,
ვისი არსებობაც საკმარისზე ახლოს იყო,
ვისი ხმაცაა ხმოვნებში,
ჩუმი, მაგრამ ჩქარი ტაშით,
დაბალ ტემპზე რომ მაინც ხმაურობს...
და ოაზისებივით დამშრალი, ჟრიალა თანხმოვნები...
მათ გაგრძელებას როგორ შეიძლება მუსიკა ეწოდოს,
თანაც სულის ფორიაქთან შეთანხმებული.
ამ კომპოზიტივიდან
სიტყვა მართლაც რომ გამოდიოდეს,
მეტს როგორ არ გაამბობს,
მაგრამ სტენოგრაფები ყელიდან
მხოლოდ სუნთქვის გაცვლასა და
გაშლილ ხელებზე უთანხმდებიან,
რომ ლოგიკური მკერდზე მიყრდნობით
სალამოს სამყარო გადაარჩინონ.

და გიშხალ — ქარის შემოქმედარი

განაჩენია ეს სამყარო.
ვინ თქვა, რომ მიდის,
დრო ტრიალებს...
სიტყვაზე ნდობა შენ თუ გიჭირს,
შეხედე ხეებს. კიდევ კარგი,
ხეები დგანან მინდობილნი
სეზონებს და ამინდს... უარაკო
სუნთქვაც არ მინდა, მიმიკარი.
და გიშხალ — ქარის შემოქმედარა,
ჩვენი ამბები რომ წაუღო
ქუჩას, იტყუება შენს სილუეტს
ხეების ჩრდილით. შენც ამიტომ
ხეებზე ნდობა განმომარტე,
ვენაზე ტოტად დამიმართე,
სისხლის სითბოს რომ ვუდარაჯო.
მსხვერპლის გაღებაც შეგვიძლია,
მსხვერპლის გულისაც. ვიკამათო?
ვინმე რამე ხარკი თუ გაიღო,
იცინე? დრო მასაც რომ არ ნანობს.

საკუთარ სულზე ბორიალით
მარწმუნებს, ისევე გამომანროს.
წვიმს, საუკუნოდ გადავიღებ,
ქრის, შენი გულისთვის რომ გამალოს...
ლირიკა:
— ჩვენი ამინდია...
— არაფერია საკამათო.

***

*„სინათლეში ურჩხულები ვერ იბუდებენ,
მაგრამ უსაზღვრო წყვილია მუდამ
თვლემს რალაც გამოუცნობი“.*
რიუნოსკე აკუტაგავა

მე შემოძლია სინათლეზე ვილაპარაკო.
როდესაც შუქნიშნები ერთ ხაზზე,
ერთი დიდი შესვენებისთვის მოთავსდებიან, მამცნობ,
როგორია შენი ძალის უმეტესი ნაწილი
ჩემს თვალში,
ან გადაშლილი სულის უდაბნო უკიდევანოდ...

მაშინაც კი,
როდესაც არ ვხმაურობთ,
არ ვმოქმედებთ,
არაფერს ვამბობთ
და ერთმანეთის ონლაინზე ყოფნის
გადამომწმება გვაკმაყოფილებს,
შენ შეგიძლია ქარს დაემსგავსო,
სატელეფონო ხაზების გასწვრივ
ანგელოზს ფრთები დაახრევიო და
მათსავე ხელისგულზე
გადაშლილი ღრუბლებით
შეადგინო ჩუმი წერილი.

შეცნობა იმის,
რომ შეუძლებელი შენთვის თითქმის არაფერია —
ნამდვილი ღიმილის შესწავლასაც გამიადვილებს.

მაშინ, როცა ყველა ჩემი გართულებისას,
უმოქმედოდ დროს ვერ, დროში ვერევი,
ვგრძნობ,
დაღლილ თვალში რომ შემოდის შენი ხმის მსგავსი
და სიტყვის ფორმის ღამის ფერება.

თითქოს ფერფლია ყველა სინათლე,
როგორ გირწმუნო?
და მეტყვი ალბათ,
როგორც ნანვიმარ ცაზე სპექტრის გადაჭიმვებით,
კვლავ ჩემი სევდის პირობითობის
მკვეთი ჩვენება.

საგაზაფხულო რეფლექსიები

დადგება წუთი ჩვენი წყალდიდობების,
როდესაც მკითხავ,
ოდესღაც ძალიან თუ მიყვარდა
და ეს იქნება კითხვა,
რომელიც რამდენიმე წლის ცდის შემდეგ —
გადამელახა ყველა ბასრი საზღვარი, —
ისევე მიმბარუნებს საკუთარ თავთან.

***

ვტრიალებ თავში და ანამნეზში
კითხვას ებმევა უფრო მეტი კითხვის ნიშანი.
— ეს იყო მცირედი თუ უკიდევანო?
— არავითარი დოზა და სტადიები, უძირო მორევი.
— ვინმესთვის იქნებ იყო უფრო სასჯელი?
— არავითარი შეღავათები.
— იქნებ იყო დალლა?
— საკუთარი თავისგანაც ხშირად ვიღლებით...
— და გრძნობების გარშემო მოძრაობა?
— აუცილებლად განმარტებებით.

***

დასკვნა ანმყოში:
სიყვარულის მუდმივი მახსოვრობა —
ორმხრივი შეთანხმება — წარსულთან გამყოფი,
გათიშული შეგრძნებებით.
დიაგნოზი:
არც ყოველი უკან მოხედვის სევდაა
მომაკვდინებელი.
და მაინც ისეთი დიაპაზონი,
გულგრილობებით, ჰიპერბოლებით,
მზე რომ ყელში დაყოვნდეს და
თითოეული სიტყვით გასხენებაზე
მახმოვანდეს სინათლით.
ვისთვის ესაა საკმარისი სიყვარულისთვის,
ვუტყვები სიტყვებს
და მორიგ კითხვას,
ისეთ კითხვას მოველი შენგან,
პასუხს რომ ჩემში არ,
შენს რელიეფზე მომამბინებებს.
ყველა ახალ გზას შეგავედრებ,
საკუთარ თავს გამომარიდევ...

უამბო შემდგომში, რომელსაც ქირის შესახებ გამოეცხადება...

— მაქვს ერთი ოთახი, ოღონდაც ცოტა მისალგებელია! — ამ სიტყვებზე ქალმა ჭრახვი გამოიტანა...

— ეს რაა? — შესძახა გაგამ, ამასობაში რაღაცას რომ ნამოუდო...

— ფარ-ხმალი იქნება, ან რაიმე სხვა გამოუსადეგარი ნივთი! — დაამშვიდა ქვრივმა...

6.

გაგა ცენტრიისკენ დაიძრა, მაგრამ მონეტები ვისაც უჩვენა, ყველამ უარით გაისტუმრა...

ბენვენეტა ქუცული ძალი ზედ მთავარ მოედანზე გამოტლიყო ყვენილების სკვერში...

7.

გაგა ამიტომაც გახდა იძულებული, არსებობისთვის ზრუნავს მთელი შემართებით...

გვარ წინააღმდეგობას არ ელოდა. შემსყიდველთა დახლებთან ყველამ ზურგი აქცია...

— ბრინჯაო თუ არა გაქვს, ფუჭად ირჯები. ვერცხლი ბევრი რომც გქონდეს...

ვითომ რად იყო სიყალბის ზეიმი — მხრები აიჩეზა გაგამ. ერთგან ანუ გვეს, იქნებ ოდესმე დაფასდეს...

ცემი გაფანტული კვამლი თავისივე წარმომშობი ცეცხლივით იგრისებოდა. სადაც მინას შეხებოდა, ნახევრად შეტრუსულ ბა...

მდინარესთან ვიღაც შემოიღი იდგა, პერიოდულად რომ მოდიოდა ხოლმე კაუჭით ხელში...

გავსი პირველყოფილი წილისა. მაღალი შემცველობის მჭიდრო, მონიათლო ნალექი, გამჭვირვალეობასაც ინარჩუნებდა...

— რა იცი, რომ გიყურებ, შენ თუ არ მიყურებ? — აუხიბდა შემოიღი.

— მიადგა ინჟინერს. — რას გულისხმობ? — გავიგე, რომ ხიდის აგება გქონია გაზრახულ!

რს, როგორც ღრმად მოწმუნე საზოგადოებას შეშენის. მის მნიშვნელობას უგულვებელყოფენ...

მერე გაგამ ტყისკენ გასწავა, სადაც სიმდიდრე დაფლავდა დაღმართზე. ჯიბეში რომ ედო...

— სჯობს, თქვენი ჩანაფიქრისთვის გამოიყნოთ! დაე, იქ გაიგზავნოს...

ინჟინერმა ზანდუკი რომ გახსნა, დიდხანს ხმას ვერ იღებდა...

— ხიდის კონსტრუქციის ხარჯებს დაფარავს! — მხედ აღმოთქვა მან...

— მე სხვა გეგმები მაქვს! — თქვა გაგამ და გამოემშვიდობა.

მებაღურთა სადგომისკენ გასწავა. უნდა, ვაჭრისთვის ის ვალი ეპატიებინა...

— შენ მხარეში მივდივარ, დიდი კაცი გარდაიცვალა. აი, იმისი ძმა...

— ანუ ეს კატაფალკა ჩვენ მხარეში მიგყავს? — გაგას მსგავსი სიხარული...

— ჰო! — მეც თუ გამოიყოლებ, ჩათვალე, რომ გავსწორდით!

— გაგიყოლებ, რა თქმა უნდა! — დაივიწყე ის კარტოფილი!

— ჩემი მონეტა რა უყავი? — აქაოდა ვალში ისედაც არა ვარო.

— მდინარეში გადავაგდე! — რატომ? გეცოტავა?

— სურვილი ჩავუთქვი! — რა სურვილი? — ჩაქცია ვაჭარი...

— აოდა, შეგიძლია მენდო, შენაირ ბრიყვეებს ბევრს გადაყვრილვარო.

— მაგას რა მიხვდარა უნდა, ზედ რომ ხიდი აიგოს!

ვაჭარმა გადახიარხარა. გულის სიღრმეში გაგასაც ეციხებოდა...

— დიდი ხანია, აქ ხარ? — იმდენი, რომ წასვლაც გადაწყვიტე!

— მერე კატაფალკით დაბრუნება არ გეთაკილება?

— რატომ უნდა მეთაკილებოდე? ცხოვრების გაგრძელებასაც ისე ვაპირებ...

— ვაჭარმა მხრები აიჩეზა, მაგრამ არაფერი უთქვამს...

ირმა შიოლაშვილის ლექსები ხელის-გულზე ამოჭედდა ზაზებს ჰგავს, რომელიც დაბადებიდან დაწყება და თანდათან პოეზიად გამოვლიანდა. ყველა ავტორს, ვისი შემოქმედებაც ღირებულ განძს წარმოადგენს, თავისი „დაძლია“ აქვს სამუდამოდ დასმული, რომელიც სხვებისგან გამოარჩევს, რომელიც შორიდანაც შეგვიძლია, დავეინახოთ. ასე არის ირმა ლექსებიც — ერთხელ ნაიკითხავ და სამუდამოდ აღიბეჭდება გონებაში, წლების წინ შეამჩნევ და ახლაც გახსოვს, წიგნს შეიძენ და ბევრჯერ გადაშლი, მისი მუსიკას მოუსმენ და სულ ღლინებ, მისი განცდები სამუდამოდ შენთან რჩებიან...

ლექსების კრებული „ოქტომბერი“ მისი რიგით მეექვსე ქართულენოვანი წიგნია (მანამდე იყო „არარსებული სიტყვა“, „მოლურჯო თალი“, „ცრემლის ნაფხუხური“, „ფოთლების ხიდი“, „ორშაბათი“), რომელიც მართლაც გამოირჩევა თავისი შემოგომისებრ ბრწყინვალეობით. ავტორი ამაჟამად გერმანიაში, ქალაქ ბონში, ცხოვრობს და პოეტურ შემოქმედებას აგრძელებს. მისი წიგნები გერმანიაშიც გამოდის და გერმანულ ლიტერატურულ ცხოვრებაშიც ჩვეულებრივ არის ჩაბმული. ლექსები, რომელსაც კრებულში „ოქტომბერი“ ნაიკითხავთ, ირმა შიოლაშვილის გულსა და გონებაში ექვსი წლის მანძილზე მნიშვნელოვან და როცა საბოლოოდ მათი „მოკრეფის“ დრო დადგა, როგორც ძვირფასი განძი, აქ, ამ საიმედო ადგილას, დააბნავეთ.

აღბათ ლოგიკურია, რომ კრებული ინწყება ლექსით „ცხოვრების დაწყება“, რომელიც თითქოს მიჯნავს/ასრულებს ცხოვრების წინა ეტაპს ახლისგან და რაღაც სხვა განზომილებას გეთავაზობს — აღწერს თავის ყოფას, როგორც გლობალურ ჭრილში, ასევე ყოველდღიურ ცხოვრებაში: დაიწყე ახლიდან! მიბრძანებს ჩემი ცხოვრება და მეც ვემორჩილები — ახლიდან ვინცე ყოველ დღით საკუთარი თავის შეგროვებას... ვეძებ ხელეფს, რომელთაც მხოლოდ წერა გამოსდით... ვეძებ ფეხის ტერფებს, რომელთაც მთებში სიარული მოსწონთ... ვეძებ ენას, რომელიც მწარეა და ბაგებზე აყვავებულ სიტყვებთან მეგობრობს...

რამდენიმე ლექსი არის გახსენება საქართველოში იმ სტუდენტური წლებისა, რომელიც დედაქალაქის დამწვარი შენობებისა და რუხი დღეების მიძიმე ანარეკლებია. მიუხედავად ახალგაზრდა ასაკში ასეთი მიძიმე სურათების ნახვისა და განცდებისა, რომელიც, წესით, ქვეყნის უკიდურესი აღმოსავლეთ რეგიონიდან მეგაპოლისში ჩასული სტუდენტი გოგოსთვის იმედებით და მომავლის გეგმებით უნდა ყოფილიყო სავსე, ავტორი შემზარავ კადრს და კადრს შორის მაინც პოულობს ნამცეცხვს, რითაც ის თავის სიცოცხლეს გადაარჩენს, თავის ბიბლიოთეკაში შეინახავს და ახლა უკვე ჩვენ გვიყვება. მამინდელი განცდები კარგად ჩანს ლექსში — „მამინ, როდესაც ცეცხლმა დანვა ბევრი შენობა“, „ღია გაკვეთილები“, „რაც დრო გადის — უფრო ხშირად ვხედავ ჩემს თავს“.

...მე კი წარსული მომეცეობდა იმ შენობიდან, სადაც დამწვარი წიგნებიდან ღმერთი ბლაოდა, მივბრუნდი და ვთქვი: გადმოვიტან ყველა წიგნს და ყველა გარეკანს, გადმოვიტან ყველა წიგნის დამწვარ იმედს ჩემს უცნაურ, ჭვარტლიან გულში, შინიდან გ ზაზე ავაშენებ თეთრ შენობას, ის იქნება ჩემი სახლი, ის იქნება ჩემი დიდი ბიბლიოთეკა.

ახლა უკვე სამშობლოსგან შორს მცხოვრები პოეტი დიდი მონივნებით იხსენებს თავის წინაპრებს, რომელთაც არ იცნობდა, მაგრამ მათთან დღემდე პოეზიის მემკვიდრეობით ინარჩუნებს უხილავ კავშირს და მეტიც, ამბობს, რომ მათი დამსახურებაა დღეს რომ პოეტია:

ეს მისი სიმღერაა, რომელსაც მიღმიერი სამყაროდან ვხრივალე, ეს მისი სიტყვებია, რომლისგანაც თითები მაქვს დალურჯებული...

თინათინ ხუტურიძე სამუდამოდ ალბეჭდილი ღირებული განცდები

*მისი ბრალის ჩემი ალტაცება
ქვებისადმი, კლდეებისადმი ...
ჰოდა, ახლა ლალად დადის
ჩემს სისხლში და
სიტყვისაგან დალურჯებულ თითებზე
შინიდან მიკაკუნებს.*

პოეტი, რომელიც ამაჟამად გერმანიის ქალაქ ბონში ცხოვრობს და მისი ლექსების ნაწილი, რა თქმა უნდა, უცხო ქვეყნიდან დანახულ სამშობლოს და სამშობლოში მის ბავშვობაში გამოფლებული საბჭოთა რეჟიმის კვალდამჩნეულ იარებს ეხება — მართალია, ახლა უკვე მოშუშდნენ, მაგრამ ვერ ივიწყებს, დღემდე ახსოვს — დროდადრო ლექსის წერისას ისე გაიეღვება, როგორც სიბნელეში სამართებლის აღესილი პირი („რკინის ფარდიდან სიყვარულამდე“, „ვარსკვლავები“, „თითები“). ლექსი „თითები“ თითქოს ერთი შეხედვით ბავშვობის პირად მიძიმე განცდება ასახავს, მაგრამ აქაც მკაფიოდ ჩანს რეჟიმის კვალი — ჯოხით შეიარაღებული, საბჭოთა მენტალიტეტის მქონე მასწავლებელი მკაცრად განკარგავს პატარა მოსწავლის თითებს და თუ არასწორ სვლას აირჩევს, თუ შეცდომას დაუშვებს, ბავშვის ჯოხებითი წერილ თითებზე დაეშვება დამოკლეს მახვილივით — „დაჯექი ინსტრუმენტთან! მეტყეოდა ჩემი ახალგაზრდა მუსიკის მასწავლებელი, თავადაც გვერდით დამიჯდებოდა და თვალებით მიხვრეტდა თითებს. ჩემი ბავშვური თითები კი ისე რბილად მოძრაობდნენ სითეთრიდან სიმავეში, როგორც მეფე, დიდობაში, ვხეტიალდობდი დღესა და ღამეს შორის გადებული, ჩემი ქალაქის შესახვევებში — სწორი თითები! მიყვიროდა მასწავლებელი, ხელში ეჭირა წერილი ჯოხი და ჩემს ნახ თითებს თავისი ჯოხით ემუქრებოდა“...
მე პატრიოტულ ლექსებს

*ესწავლობდი სკოლაში
და მიყვარდა ჩემი ლამაზი სამშობლო,
რომელიც ბოლოს
ნითელი დროში დაიპყრეს და
თვალზე რკინის დიდი ფარდა
ჩამოაფარეს.*

მე ეს ფარდაც მშვენიერი მეჩვენებოდა, სანამ გავიზრდებოდი და გადავწყვიდე. ალბათ უჩვეულო იქნებოდა სამშობლოს მონყვეტილ პოეტს იმ ომზე არ დაეწერა, რომელიც მის სამშობლოში დღემდე გრძელდება, მართალია, ახლა უკვე უიარაღოდ, მაგრამ სამწუხაროდ მცოცავი ოკუპაციით — ტყვიის გაუსროლედა. პოეტის ძლიერი განცდები სამშობლოს ოკუპირებული ნაწილებისადმი თითქოს ანგრევს მის შინაგან სამყაროს — თითქოს რცხენინა, თავს იდანაშაულებს, რომ ვერაფრით ეხმარება — ფიზიკურადაც სხვაგანაა, სხვა ქვეყანაშია და შორიდან უფრო მიძიმეა

საყურებლად, მის მიწაზე რამხელა ცეცხლის ალია ავარდნილი:

*დანაღმულია ჩემი ხელები,
ჩემი დაბობილი ხელები,
ჩემი ოკუპირებული ხელები,
ჩემი სისხლდაკრული ხელები,
ჩემი მინაკრული ხელები,
ჩემი უბედური ხელები,
ჩემი ხუთთითიანი ხელები
და
ალარ ვიცი საით წავიღო...
ავტორს ევროპაში, კერძოდ, ჩრდილოეთ იტალიის ერთ პატარა ქალაქში მოგზაურობისას ნანახი ჯარისკაცთა საფლავები და ზედ ამოტვიფრული ეპიტაფია — „ჯარისკაცის დედებო, არ იტიროთ, თქვენს შვილებს ჭრილობებს ღმერთი მოჰბანს“ — ავგისტოს ომით გამოწვეულ ჭრილობებს ხელახლა უხსნის და ლექსს აწერინებს ომის უსამართლობაზე:*

*მე კი ვფიქრობ —
ნეტავ სად დგას ღმერთი ომში,
სად იმალება, —
ჭაბუკების მხრების უკან?
სიკვდილის უკან?
რომელი თვალთი იხედება,
ან რომელი თვალთი ამოწმებს
სიკვდილის სასწორს,
ან ჩამომწყდარ
სიკვდილის ლოდებს?..*

დაიწყევილს ყველა ომი — ვეშაპივით განოლილი დედამინაზე, აქვილიას საუკუნის სასაფლაოდან მუხათგვერდის თერთმეტწლიან სასაფლაომდე. კრებულში წარმოდგენილი სხვა ლექსები, რომლებიც ზოგი შვილს ეძღვნება, ზოგი — მეგობრებს, მოგზაურობის შთაბეჭდილებებს, ზოგი კი მისი პირადი განცდების შესახებ გვიყვება — ისეთივე ტრავმის მატარებელია და ისევე ამახსოვრებს თავს მკითხველს, როგორც სხვა დანარჩენი. საინტერესოა, რომ ავტორი თავის სათქმელს სხვადასხვა ფორმით გადმოსცემს. ასეთია ლექსი „შენი მდინარე“, რომელიც ჩემთვის მისი რიტმულობით და ღრმა, ტკივილიანი სათქმელით გამოირჩევა.

შენი მდინარე
მუხლებსაც კი ვედარ მისვლებს,
ისე დამიშრა თვალნი,
ისე დაპატარავდა,

*არადა ერთ დროს
სიყვარულზე მეტად მიშველა,
არადა ერთ დროს ვფიქრობდი,
რომ იყო მარადი.
შენმა მდინარემ დამასველა,
მერე გამიშვა,
ახლა ნაპირზე
მიკოცნიან ტერფებს ქვიშანი,
წველი, მაგრამ დაგიტოვე
სიტყვა სანიშნედ —
გქონდეს მოსაწყენ გულის ფსკერზე
ჩემგან ნიშანი.*

ირმა შიოლაშვილის წიგნის სათაური ალბეჭდილია ლექსიდან „ოქტომბერი“, სადაც ავტორი თავდაყირა დაყენებულ და სიმწვანეშეპარულ ოქტომბერზე მოგვითხრობს. მოგვითხრობს გვიანი შემოდგომის გრილ საღამოზე, სუსხიანი ნიავი რომ წამოუბერავს, ყვითელი ფოთლების ტალღას წამოიღებს და ეს დღე სამუდამოდ აღიბეჭდება ჩვენს მახსოვრობაში, როგორც ერთ-ერთი საუკეთესო:

*აი, ჩემი ოქტომბერი,
ჩემი სიმწვანეშეპარული ოქტომბერი,
ჩემი ვერგავიტილებული ოქტომბერი,
თექვსმეტი წლის გოგოს
გულისნაირი ოქტომბერი,
თავდაყირადაყენებული ოქტომბერი,
პოეტის ოცნებებით სავსე ოქტომბერი,
ჭკუიდან შემლილი ოქტომბერი,
ერთ დიდ ტაბლაზე დაგიდე და
ვახშმად მოგართვი.*

*ახლა უკვე შენი საქმეა,
ჩემი სულის მწვანე ფოთლებით,
როგორ გააფორმებ
დღევანდელ საღამოს,
ოდნავ მზიანს, ოდნავ მონყენილს,
როგორ გადაკვეთს ერთმანეთს
ჩემი და შენი რეალობა,
როგორ შეენწყობა ერთმანეთს
ჩემი და შენი ოქტომბერი.*

*შენს პრაქტიკულ წარმოდგენებს,
შენს სამემოდგომო მოსაგაღს
როგორ დაამშვენებს ჩემი
თავდაყირადაყენებული სამყარო,
როგორ დაისვამ სუფრაზე პირისპირ
ჩემს ყვავილებით დაფოთილ სხეულს
და მოგენონებ,
როცა თვალებიდან აპრილის
მერცხლები ამოფრინდებიან.
დაალაგე შემოდგომის ხილი სუფრაზე.
მიმიპატყე.
მოვალ, დავჯდები და მოგიყვები,
რას ვგრძნობ, როდესაც
მწვანე ფოთლების მოსავალი
ყვიროვით მიხმობს.*

ალბათ ყველას, ვისაც პოეზია ესმის და ვინც არაერთხელ ყოფილა მოწმე მომენტისა, როგორ გადადის ზაფხულის ბოლო ცხელი ღამე გრილი შემოდგომის მკერდასვე დღეში, როგორ ეცვლებათ ფერი ხეებს, ცივი ქარის წამოქროლაზე როგორ ხმაშენივით შრიალებს ბალახი, ანდა ცაში ფრინველთა გუნდი სამხრეთისკენ როგორ სერავს უკვე მღვრიე ცას — არაერთხელ გაექცევათ თვალი და გული ირმა შიოლაშვილის პოეტური კრებულისკენ, გადამწილიან, კიდევ ერთხელ ნაიკითხავენ და ოქტომბრის გრილ საღამოს ყვითელი ფოთლების კამკაშა შექმენ მისი პოეზიის მუსიკის ხმას აწყვებიან...

